

ORGANISERAD INTOLERANS I FINLAND OCH SVERIGE

Daniel Poohl, Martha Hannus,
David Lagerlöf, Mikael Brunila,
Li Andersson, Dan Koivulaakso

Rapporten är producerad i samarbete mellan Stiftelsen Expo
och Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland 2012

Stiftelsen Expo
www.expo.se
info@expo.se
Box 12163
102 24 Stockholm

Hanaholmen
www.hanaholmen.fi
Hanaholmsstranden 5
FI-02100 ESBO

Om artikelförfattarna

DANIEL POOHL

Chefredaktör för tidskriften Expo, vd för Stiftelsen Expo. Har skrivit flera böcker om rasism och främlingsfientlighet. 2010 gav han ut boken Ut ur skuggan - en kritisk granskning av Sverigedemokraterna.

DAVID LAGERLÖF

Researcher på Stiftelsen Expo. Medförfattare till Expo årliga årsrapporter om den rasideologiska miljön. Har skrivit boken Hot - konsten att överleva ett politiskt engagemang.

DAN KOIVULAAKSO

Har varit ordförande för Vänsterunga i Finland. Han har på olika sätt engagerat sig i flyktingfrågor och frågor som rör mänskliga rättigheter. Skriver för den nätbaserade tankesmedjan Laitos.fi. Medförfattare till boken Äärioikeisto Suomessa, Radikalhögern i Finland, som utkom 2012.

MIKAEL BRUNILA

Frilansskribent och har bland annat skrivit för tidskriften Ny Tid. Skriver för den nätbaserade tankesmedjan Laitos.fi. Medförfattare till boken Äärioikeisto Suomessa, Radikalhögern i Finland, som utkom 2012.

LI ANDERSSON

Ordförande för Vänsterunga i Finland. Hon var Vänsterförbundets röstmagnet i valet i Åbo i kommunalvalet 2012. Medförfattare till boken Äärioikeisto Suomessa, Radikalhögern i Finland, som utkom 2012.

MARTHA HANNUS

Vikarierande researcher på Stiftelsen Expo. Har tidigare skrivit rapporterna Counterjihadrörelsen - en del av den antimuslimska miljön och Ett hot mot synligheten - Högerextrema homofober i europeiska parlament 2012.

Innehåll

5 | Inledning

7 | ORGANISERAD INTOLERANS I SVERIGE

8 | Sverigedemokraterna

15 | Svenska kontrajihad-miljön

24 | Svenska rasideologiska miljön

36 | ORGANISERAD INTOLERANS I FINLAND

37 | Sannfinländarna

45 | Finska kontrajihad-miljön

51 | Finska rasideologiska miljön

61 | SAMARBETEN MELLAN INTOLERANTA
GRUPPER I SVERIGE OCH FINLAND

Inledning

För nästan exakt ett år sedan träffades representanter från Stiftelsen Expo, Hanaholmen och inbjudna gäster från olika delar av Finlands samhällsliv för att utbyta erfarenheter och undersöka möjligheterna till ett ökat samarbete i arbetet för ett öppet och tolerant samhälle.

Den här rapporten är en fortsättning på det arbetet. Ett konkret bevis på att det vi pratade om då blivit verklighet. För precis som då finns det fortfarande många beröringspunkter mellan Sverige och Finland som vi tidigare inte betonat och lyft fram.

Den här rapporten är ett försök att göra just det. Att visa att vi i Sverige och Finland står inför samma utmaning. Både i Sverige och Finland är intolerans och rasism problem som måste tas på allvar och diskuteras. I den här rapporten tar vi ett första steg för att lyfta frågan. Vi gör det genom att helt enkelt beskriva den organiserade intoleransen och hur dess olika falanger samarbetar över gränserna. Vi berättar om gruppernas historia. Och vi försöker analysera hur de kan komma att utvecklas under de kommande åren.

Vi har valt att fokusera på de högerpopulistiska partierna Sverigedemokraterna och Sannfinländarna, den kontrajihadistiska miljön samt den rasradikala rörelsen. Dessa grupper skiljer sig avsevärt åt sinsemellan, men delar alla en sak. Deras politiska projekt präglas av en intolerans. Det är politiska miljöer där minoritetsgrupper klumpas samman och tillskrivs negativa, stereotypa, egenskaper. Helt enligt rasismens logik.

I rapporten kan vi bland annat konstatera att Sannfinländarna står inför en situation där den mest radikala falangen i partiet kan komma utmana partiledaren Timo Soini om makten i partiet. Vi ser hur Sverigedemokraterna i Europaparlamentsvalet 2014 kommer ha goda chanser att för första gången på allvar profilera sig i en annan fråga än invandringen.

Det är också tydligt att den kontrajihadistiska retoriken har vunnit mark i både Finland och Sverige, men att det tycks vara svårt att fylla den med praktisk politik. Försöken med att skapa en antimuslimsk gaturörelse har misslyckats i såväl Sverige som Finland. Och av allt döma finns det inget som tyder på dessa grupper kommer att växa nämnvärt under närstående framtid.

I den rasradikala rörelsen ser vi hur samarbetet mellan svenska och finska nazister blir allt tydligare.

Rapporten visar det finns flera betydande skillnader mellan Sverige och Finland i såväl politiskt klimat som historia.

Men det finns också likheter.

I grunden är de högerpopulistiska partierna, den antimuslimska rörelsen och den rasradikala miljön internationella fenomen. De är alla beroende av sin nationella kontext, men fyller samma roll i det politiska landskapet i sina respektive länder. Den kanske viktigaste insikten i den här rapporten är Finland och Sverige påminner mer om varandra än vad vi tidigare sett.

Båda länderna har idag stora nationalistiska partier i sitt parlament, en marginaliserad och radikal nazistisk rörelse och en antimuslimsk miljö som har svårt att stå på egna ben, men som ser sina idéer spridas av företrädare från Sverigedemokraterna respektive Sannfinländarna. Och i båda länderna är dessa grupper representanter för idéer som finns i våra samhällen.

Vi tror att vi vinner på att lära oss av varandra om och om varandra. Därför hoppas vi att den här rapporten kan bidra till att öka kunskapen och förståelsen för den organiserade intoleransens mekanismer i både Sverige och Finland. En fortsatt och kontinuerlig granskning i relation till de övriga nordiska länderna och internationellt stöder arbetet för yttrandefrihet och det öppna samhället.

Vi ser hur den organiserade intoleransen samarbetar över gränserna. Det är dags att vi som tror på ett öppet och tolerant samhälle också gör det.

Gunvor Kronman

Verkställande direktör Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

Daniel Poohl

Verkställande direktör Stiftelsen Expo

The image features a solid blue background with a large, bold yellow cross graphic. The cross is formed by two thick, parallel lines that intersect in the center. The lines extend from the top-left and bottom-right corners towards the center, and from the top-right and bottom-left corners towards the center. The text is positioned in the lower right quadrant of the image.

**ORGANISERAD
INTOLERANS
I SVERIGE**

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna, SD, bildades 1988 som en fortsättning på den rasistiska kampanjorganisationen Bevara Sverige Svenskt, BSS. BSS bestod till en början av en liten grupp personer med bakgrund i den svenska extremhögern. 1987 gick BSS samman med populistpartiet Framstegspartiet och bildade Sverigepartiet. Sammanslagningen blev en flopp. 1988 gjordes ett nytt försök av BSS-fraktionen att bilda parti och Sverigedemokraterna bildades.

Sverigedemokraterna var under 1990-talets första hälft ett litet och marginaliserat parti. I valet 1988 fick partiet bara 1 118 röster i riksdagsvalet och inga kommunala mandat. I valet 1991 ökade stödet till 4 887 röster i riksdagsvalet. Partiet erövrade också sina första två kommunala mandat i Höör, i södra Sverige, och Dals-Ed i Västsverige.

Partiet stod under dessa år nära den rasideologiska miljön. Flera av partiets lokala företrädare var aktiva i både Sverigedemokraterna och öppet nazistiska grupperingar. Partiet genomförde flera stora demonstrationer som lockade personer från den rasideologiska miljön. 30 november 1991 arrangerade partiet en demonstration till minne Karl XII i centrala Stockholm. Flera av demonstranterna i Sverigedemokraternas tåg bröt sig igenom polisavspärningarna, och orsakade en de värsta kravallerna i Sverige i modern tid.

1995 bytte Sverigedemokraterna partiledare. Den gamle partiledaren Anders Klarström, som tidigare varit aktiv i det nationalsocialistiska partiet Nordiska Riskpartiet, ersattes av den före detta centerpartisten Mikael Jansson. I samband med partiledarbytet intensifierade Sverigedemokraterna arbetet med att bli ett rumsrent parti. Bland annat försökte partiet bli kvitt de skinnskallar som gett dem dåligt rykte.

2001 splittrades partiet. Ledaren för Stockholmsavdelningen, som organiserat en framgångsrik valkampanj i Stockholmsförorten Haninge i valet 1998, uteslöts ur partiet efter att han avslöjats planera en kupp för att ta över partiet. Samtidigt kastades ännu en person ut på grund av att han stöttat upprorsförsöket. Tillsammans med en liten grupp Sverigedemokrater bildade de Nationaldemokraterna. Gräsrotterna som hade tröttnat på Sverigedemokraternas försök att bli rumsrena valde att följa med till det nya partiet. Splittringen innebar stora problem för Sverigedemokraterna. Under hösten 2001 lyckades partiet med knapp marginal samla ihop tillräckligt många namnunderskrifter för att kunna delta i kyrkovalet. Kandidaturen blev en medial succé och partiet

fick nytt liv. Partiet fick två mandat i Svenska Kyrkans högst beslutande organ Kyrkomötet.

I valet 2002 vände Sverigedemokraterna blicken mot lokala populistiska missnöjespartier i södra Sverige. Sedan 1980-talet hade flera lokala partier med en ofta nyliberal ekonomisk politik och en uppenbar populistisk retorik riktad mot socialdemokratin och staten vunnit inflytande i Skåne. I valet 1998 gick partierna samman i valalliansen Skånes Väl. Fyra år senare, i valet 2002 gick resterna av Skånes Väl samman i ett valsamarbete med Sverigedemokraterna. Samarbetet gav resultat. Sverigedemokraterna erhöll 76 300 röster, 1,4 procent i valet till riksdagen och tog plats som det största partiet utanför Sveriges riksdag. Partiet vann dessutom 49 kommunala mandat, många i södra Sverige.

Samtidigt hårdnade de interna striderna. Efter uppsplitande konflikter valdes 2005 Jimmie Åkesson till partiledare. Partiledarbytet innebar ett maktskifte i partiet. I dag har Jimmie Åkesson och hans närmsta krets kontroll över så gott som samtliga viktiga poster i partiet.

I valet 2006 gick Sverigedemokraterna kraftigt framåt. Partiet fick sammanlagt 162 463 röster, 2,93 procent, i riksdagsvalet. I kommunalvalen kom partiet in i 144 kommuner med 281 kommunala mandat. I landstingsvalen fick Sverigedemokraterna 16 mandat i tre landsting. Framgången innebar ett genombrott för partiet. Partiet syntes i betydligt större grad i media och fick för första gången möta flera av riksdagspartierna i debatter. Samtidigt innebar framgången problem. Partiet hade svårt att ta till vara den stora tillväxten. Runt om i landet tappade partiet flera av sina mandat i kommunerna. I vissa kommuner fanns det inte tillräckligt med folk som kunde tillsätta platserna, i andra lämnade representanterna partiet.

I valet 2010 satsade Sverigedemokraterna allt på att ta sig in i riksdagen. På valnatten stod det klart att satsningen lyckats. 22 år efter att partiets bildades tog det slutligen plats i Sveriges riksdag. I skrivande stund är Sverigedemokraterna det tredje största partiet i opinionsmätningarna.

Vad vill de?

Sverigedemokraterna beskriver sig som ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn.¹ Sedan starten 1988 har partiet omformulerat sina krav när det gäller såväl arbetsmarknadspolitik, ekonomisk politik som invandringspolitik. Men den grundläggande idén i partiets politik är densamma i dag som då. Sverigedemokraterna vill skapa ett Sverige som byggs kring en homogen nationell identitet. Enligt partiet är denna homogenitet förutsättningen för att kunna, som de säger, återupprätta det svenska folkhemmet och att kunna skapa gemenskap i ett samhälle. Sverigedemokraterna är motståndare till det mångkulturella samhället eftersom det enligt partiet skapar splittring och

1 Sverigedemokraternas principprogram 2011, s.3.

utanförskap. I princip alla samhällsproblem går enligt Sverigedemokraterna att koppla till invandringen och det mångkulturella samhället.

Sverigedemokraternas lösning är en assimileringpolitik och en kraftigt begränsad invandring. Politiken bygger på en essensialistisk kultursyn där svenska kulturen anses vara enhetlig och så gott som orubblig. Det svenska ställs i kontrast till vad som beskrivs som andra kulturer och invandrades ”ursprungliga identitet”.² Allra tydligast blir detta i frågan om islam. Enligt flera ledande sverigedemokrater är islam att betrakta som en ideologi, som utgör det största hotet mot Sverige och Europa någonsin.³ Enligt den sverigedemokratiska logiken blir varje barn som föds av föräldrar som kan betraktas som muslimer ett hot.

För att skydda den svenskhet som anses vara hotad, och för att kunna skapa ett homogent samhälle, ska till en början anhörig- och flyktinginvandringen minskas med 90 procent. Dessutom vill partiet assimilera de personer som de idag inte uppfattar som svenska. Enligt partiet är det inte etniciteten som avgör om du är svensk eller inte. Partiet tillämpar vad man kallar en öppen svenskhet, alltså att vem som helst, varifrån man än kommer, i teorin kan bli svensk. Den öppna svenskheten skiljer partiet avsevärt från den rasideologiska miljön, som vill bygga sin homogenitet kring rasen.

För att få ingå i den sverigedemokratiska nationen krävs följande:

”Som assimilerad till den svenska nationen räknar vi den med icke-svensk bakgrund som talar flytande svenska, uppfattar sig själv som svensk, lever i enlighet med den svenska kulturen, ser den svenska historien som sin egen och känner större lojalitet med den svenska nationen än med någon annan nation.”⁴

I övrigt beskriver sig Sverigedemokraterna som ett parti bortom den klassiska höger-vänster-skalan. Partiet profilerar sig som ett värdekonservativt parti i frågor om familj och kultur. Samtidigt säger man sig vilja värna ett starkt välfärdssamhälle.

I den praktiska politiken i riksdagen har partiet i de flesta fall lagt sin röst på den borgerliga minoritetsregeringens förslag. En undersökning från våren 2011 visade att partiet i 9 fall av 10 stödde regeringen i frågor där det borgerliga och det rödgröna blocket hade olika uppfattningar och där Sverigedemokraterna kunde agera vågmästare.⁵

2 Sverigedemokraterna, <https://sverigedemokraterna.se/vara-asikter/principprogram/nationen/> (besökt 04/12 2012)

3 Richard Jomshof, 16/3 2012, <http://richardjomshof.wordpress.com/2012/03/16/hotet-fran-islam-20-procent-av-europas-befolkning-muslimsk-ar-2050/> (besökt 04/12 2012)

4 Sverigedemokraternas principprogram 2011, s.11.

5 Expo Idag, http://expo.se/2011/sd-stodjer-regeringen-i-9-fall-av-10_3902.html (besökt 04/12 2012)

Sverigedemokraterna har profilerat sig i tre frågor. Invandring, brott och straff och äldrepolitiken. Det syns också i de motioner partiet lagt i riksdagen. Av de 341 motioner partiet lade under riksdagens allmänna motionstid 2012/13 handlade 57 om brott och straff. Partiets företrädare har bland annat föreslagit sänkt gräns för fri abort, begränsning av gratis tolktjänst vid kontakt med myndigheter, krav på att redovisa bakgrund avseende ursprungsland samt föräldrars och far- och morföräldrars ursprungsländer i brottsstatistiken, Förbud mot bärande av niqab och burka på offentlig plats och en avveckling av stödet till genuspedagogik.⁶

I kommunpolitiken har Sverigedemokraterna svårare att hålla sig på den inslagna vägen. I sina kommunala riktlinjer betonar Sverigedemokraterna att om partiets företrädare tvingas prioritera så ska skola, omsorg och brottsbekämpning ställas i första hand. Sverigedemokraternas faktiska kommunalpolitik visar att företrädarna långt ifrån följer rekommendationerna, åtminstone inte när det gäller vilka förslag man lägger i kommunerna.⁷ Enligt en rapport från stiftelsen Expo som granskade Sverigedemokraternas motioner i kommunpolitiken mellan 1991 och 2011 så handlade de flesta förslagen under mandatperiodens första tid om demokrati och samhällsbyggnad. Rent konkret rör det sig om motioner som föreslår mer insyn i de kommunala nämnderna eller alkohol på skolbussarna.

Vilka är de?

I valet 2012 vann Sverigedemokraterna 612 mandat i 246 kommuner, 16 mandat i 3 landsting och 20 mandat i riksdagen. Det finns inga undersökningar av partiföreträdarnas sociala status eller politiska bakgrund, men granskningar av partiets riksdagspolitiker kan likväl ge en bild av vilka som sitter i partiets topp. Partiet är dominerat av män. 25 procent av kandidaterna till riksdagen i valet 2010 var kvinnor. Bland de första 20 namnen var bara tre personer eller 15 procent kvinnor.⁸ Enligt en granskning i Svenska Dagbladet inför valet 2010 hade hälften av toppnamnen på partiets riksdagslista en bakgrund i Moderaterna.⁹

På kommunalt plan är det svårare att få en heltäckande bild av partiets företrädare. Bland annat för att omsättningen av representanter är hög. Sedan valet har 267 sverigedemokrater, både ersättare och ordinarie, valt att lämna sina uppdrag i kommunfullmäktige. 50 av dessa har lämnat på grund av missnöje med sitt parti. Totalt har partiet tappat kontroll över 81 mandat på grund av avhopp och uteslutningar.¹⁰

6 www.riksdagen.se

7 Sverigedemokraterna i kommunerna - en sammanställning av partiets motioner 1991-2011, Anna-Sofia Quensel, Daniel Poohl, Expo, 2011.

8 Expo Idag, http://expo.se/2010/ett-parti-for-man_3111.html (besökt 4/12 2012)

9 Svenska Dagbladet 16/3 2010, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/sds-partitopp-hamtas-fran-m_4428903.svd (besökt 4/12 2012)

10 Expo Idag, http://expo.se/2012/hundratals-kommunpolitiker-har-lamnat-sd_5363.html (besökt 4/12 2012)

Sverigedemokraternas största problem har varit att en så stor del av väljarna saknat förtroende för partiet. Det innebär att partiet vill visa att det vill ha seriösa och kunniga kommunpolitiker. Ändå har man haft problem med att hålla rent partileden från extremister. Inför valet kunde tidskriften Expo avslöja att 45 av partiets kandidater hade kopplingar till den rasideologiska miljön.¹¹ Sedan valet 2010 har flera av partiets företrädare uteslutits ur partiet efter att ha uppmärksammats för rasistiska eller extremistiska utspel. En lokal företrädare i skånska Hörby kastades ut ur partiet sedan det avslöjats att han på ett kommentarsfält skrivit att det borde vara ”skottpengar” på statsministern Fredrik Reinfeldt.

Sverigedemokraternas väljare finns det betydligt mer information om. I valet hade partiet sitt starkaste fäste bland unga män med kort utbildning på landsbygden. Under de senaste månaderna har partiet ökat i popularitet och partiet har gjort betydande inbrytningar i andra väljargrupper. Den stora partisympatiundersökningen från Statistiska centralbyrån; SCB, från november 2012 visar att partiet i allt större grad vinner sympatier bland äldre. Partiet har dock fortfarande sitt starkaste fäste bland arbetare med korta utbildningar. Och framför allt bland män. Undersökningen från SCB visade att om enbart kvinnorna fick bestämma så skulle Sverigedemokraterna hamna utanför riksdagen. Sedan valet 2010 har Sverigedemokraterna lockat de flesta av sina nya väljare från de två stora partierna Moderaterna och Socialdemokraterna. Samtidigt bekräftar undersökningen att partiet fortfarande har sitt starkaste fäste i södra Sverige, där partiet en gång i tiden fick sitt genombrott.¹²

Precis som andra högerpopulistiska partier kan Sverigedemokraterna utnyttja ett missnöje mot media och politiker i de andra partierna. Men den främsta anledningen till att väljarna lägger sin röst på partiet är invandringsfrågan. I vallokalsundersökningen från valet 2010 var invandringen den viktigaste frågan för Sverigedemokraterna. På andra plats kom lag och ordning, som enligt den sverigedemokratiska logiken är en fråga tätt sammankopplad till invandringen.¹³

Vart är de på väg?

Hösten 2011 höll Sverigedemokraterna sina landsdagar. Det blev ett händelserikt möte där inte minst partiet nya principprogram orsakade en stormig debatt. En liten minoritet i partiet protesterade mot att man valde att tona ned nationalismen till förmån för socialkonservatismen. Men i slutändan fick partiledningen igenom sitt förslag. Det är så det brukar vara. Sedan partiledaren Jimmie Åkesson och hans närmsta krets tog över partiet i mitten av 2000-talet har de steg för steg förändrat partiet mot ett mer salongsfärdigt alternativ.

11 Expo Idag, http://expo.se/2010/val-2010-sd-kandidater-med-vit-makt-kopplingar-i-var-attonde-kommun_3332.html (besökt 4/12 2012)

12 SCB:s partisympatiundersökning november 2012

13 Sveriges Televisions vallokalsundersökning 2010, SVT VALU 2010.

Under landsdagarna presenterade Jimmie Åkesson sin nya vision. Tidigare har han talat om att partiet har en kapacitet att nå 15 procent och därmed störa maktordningen i riksdagen. I den nya visionen siktar han högre. Sverigedemokraternas mål är att bli ett 30-procentsparti. Ett statsbärande parti. För att lyckas med det måste partiet, förklarade Jimmie Åkesson, ändra sin självbild. Partiet ska gå ”från utskälld anti-etablissemangsrörelse till maktthavare med en rejäl makt, ett rejält inflytande över samtidens skeenden i kraft av vår roll som tungan på vågen i riksdagen”¹⁴

Idag har Sverigedemokraterna många skäl att se positivt på sin situation. Den politiska konfliktdimensionen som berör invandring och integration har blivit allt mer tydlig i media och i politiken under de senaste månaderna. Sverigedemokraterna är idag det enda partiet som säger vilja begränsa invandringen, vilket gör det nuvarande politiska klimatet i Sverige oerhört gynnsamt för partiet. Med tanke på att nästa riksdagsval kommer att ske bara några månader efter valet till EU-parlamentsvalet är det högst troligt att EU-frågan kommer att leva kvar och bli en faktor också i riksdagsvalet. Även där har Sverigedemokraterna möjlighet att profilera sig som det mest EU-skeptiska partiet.

Sverigedemokraterna har dock några utmaningar framför sig. Partiet har fortfarande stora problem att ta hand om sina lokala företrädare. Halva mandatperioden har gått och partiet fortsätter att förlora mandat ute i landet. Den dåliga organisationen väcker irritation hos en del av gräsrotterna, vilket i förlängningen kan orsaka problem för partiledningen. Sverigedemokraterna är Sveriges mest toppstyrda parti. Så länge partiet växer sitter ledningen relativt tryggt, men om partiet skulle börja backa så kommer den interna oppositionen vädra morgonluft.

För det finns de som på sikt kan tänka sig att utmana ledningen om makten i partiet. Ungdomsförbundet har under det senaste året vid flera tillfällen tydligt markerat att de inte är nöjda med partiets sätt att profilera partiet. Ungdomsförbundets ledning vill se en mer självsäker partiledare som inte i så stor grad anpassar partiets politik till vad man anser vara det politiska etablissemangets dagordning. Jimmie Åkessons ställning i partiet är idag ohotad. Även hans närmaste krets sitter säkert. Det som borde oroa Åkesson är inte att han ska bli utmanövrerad, det är att partiet ska drabbas av interna konflikter. I valet 1991 tog sig det populistiska främlingsfientliga partiet Ny demokrati in i riksdagen. På kort tid föll partiet samman av interna strider och ramlade ut ur riksdagen valet därpå. Jimmie Åkesson har lärt sig läxan. Skulle striderna ta för stor plats skapar det en negativ rapportering kring partiet som riskerar att sänka trovärdigheten.

14 Sverigedemokraterna i Partille, 26/11 2011, <http://sdpartille.wordpress.com/2011/11/26/video-sds-landsdagar-2011-jimmie-akesson-vi-tillhor-framtiden/> (besökt 4/12 2012)

Den kanske största utmaningen för Sverigedemokraterna är att bredda sin politik. Om Jimmie Åkesson ska kunna vinna ännu större stöd måste partiet lyckas profilera sig i andra frågor än invandringen. Åkesson har pekat ut brottsbekämpningen som den näst viktigaste frågan. Att döma av partiets utspel och arbete i riksdagen arbetar partiet efter målsättningen att partiets kriminalpolitik vid valet 2014 ska vara lika känd som partiets invandringspolitik.

Svenska kontrajihad-miljön

I Sverige har kontrajihadrörelsens antimuslimska idéer vuxit sig starkare. Sverigedemokrater driver en tydligt antimuslimsk agenda i riksdagen. Där- emot har rörelsen svårt att mobilisera aktivister utanför bloggar och forum.

Kontrajihadrörelsens svenska kopplingar går tillbaka till kontrajihadmötet i Köpenhamn 2007, där sverigedemokraten Ted Ekeroth, kommunpolitiker i Lund, deltog. Ted Ekeroth deltog också vid ett efterföljande möte i Bryssel samma år. Mötet anordnades av bland andra den antimuslimska bloggaren Edward May, och Anders Gravers Pedersen, dansk kontrajihadaktivist och en av grundarna till Stop Islamisation-rörelsen.

Även Kent Ekeroth, riksdagsledamot och före detta rättspolitisk talesman för Sverigedemokraterna, deltog på ett möte i Bryssel 2009. Flera okända svenskar har också deltagit, som de anonyma bloggarna Fröken Sverige och Conservative Swede.¹⁵ Vid det senaste mötet sommaren 2012 deltog Ingrid Carlqvist från Tryckfrihetssällskapet.

Antimuslimska nyhetssajter är ett viktigt inslag i den internetbaserade kontrajihadmiljön. Nyhetssajten Politiskt Inkorrekt grundades 2008, som ett alternativ till vad de här grupperna kallar ”PK-media”. Sverigedemokraten Kent Ekeroth öppnade det bankgironummer som användes för donationer till hemsidan. Sajten lades ned 2011, men ersattes samma dag av en liknande sajt, Avpixlat. Fortfarande är det Ekeroths konto som används för donationer, och sverigedemokrater skriver för sajten.¹⁶ Sajten följer, liksom föregångaren Politiskt Inkorrekt, en tydlig kontrajihadagenda: antimuslimsk men med ett avståndstagande från antisemitism. Man framställer muslimer som ett hot mot kvinnors och hbt-personers rättigheter.

2009 talade kontrajihadaktivisten Alan Lake (pseudonym för IT-experten och bankmannen Alan Ayling) på ett möte som Kent Ekeroth anordnade i Malmö. Lake är en av grundarna av och finansier för English Defence League (EDL). 2010 talade bloggaren Robert Spencer vid ett seminarium anordnat av Sverigedemokraterna under Almedalsveckan på Gotland. Spencer är en framstående profil inom den internationella kontrajihadmiljön. Han bloggar flitigt på Jihad Watch, har skrivit flera böcker och samarbetar med bland andra David Horowitz och Pamela Geller.¹⁷ Men efter Anders Behring Breiviks terrordåd har Sverigedemokraterna legat lågt med sina internationella kontakter och idag finns inga uppenbara kopplingar till kontrajihadrörelsen.

15 Counterjihadrörelsen – En del av den antimuslimska miljön, Expo Research, 2012

16 op. cit.

17 op. cit.

2011 grundades en svensk systerorganisation till EDL, Swedish Defence League (SDL), av bland annat en utesluten sverigedemokrat.¹⁸ SDL har inte fått något större genomslag utanför internet, och består av ett fåtal personer.

I augusti 2012 besökte kontrajihadaktivister från USA och Europa Stockholm för att delta i en demonstration som beskrevs som det första världsomspännande kontrajihadmötet. På talarlistan stod bland andra Tommy Robinson, ledare för English Defence League, Robert Spencer och Pamela Geller från Stop Islamisation of Nations.¹⁹ Vid mötet deltog även representanter från australiensiska Q society, British Freedom Party, det tyska partiet Die Freiheit och några av EDL:s systerorganisationer, bland dem Swedish Defence League. Demonstrationen, som hölls samtidigt som Stockholm Pride, drog få åhörare men många motdemonstranter.²⁰ Syftet med demonstrationen var enligt arrangörerna att uppmärksamma självmordsbombaren Taimour Abdulwahab som sprängde sig i centrala Stockholm 2010.²¹

2012 deltog konstnären Lars Vilks i Stop Islamization of Nations konferens i New York. Han menar själv att hans medverkan i vid konferensen är en del av ett konstverk.²² Vilks blev uppmärksammad när han avbildade Muhammed som rondellhund, med efterföljande dödshot och attacker mot sin person. Han har mött kritik för att inte ha tagit tydligt avstånd från kontrajihadrörelsen. Som ett svar på kritiken sade Vilks att han kunde tala inför vilken grupp som helst, till och med Ku Klux Klan. Geller uttryckte sitt missnöje med detta och för att han skulle få delta på konferensen tvingades Vilks ta tillbaka sitt uttalande om Ku Klux Klan.²³

Det senaste tillskottet i den svenska kontrajihadmiljön är Tryckfrihetssällskapet, som grundades i februari 2012.²⁴ Gruppen, som frontas av journalisten Ingrid Carlqvist, bjöd bland annat in Geert Wilders till Malmö hösten 2012. Tryckfrihetssällskapet fokuserar på islam och muslimer, liksom sina systerorganisationer International Free Press Society och Tryckefrihedsselskabet. Nyligen grundades också en antimuslimsk tidning, Dispatch International.²⁵ I novem-

18 Expo Idag, http://expo.se/2012/har-listas-de-antimuslimska-talarna_4900.html, (besökt 27/11 2012)

19 Expo Idag, http://expo.se/2012/counterjihad-rorelsen-samlas-i-stockholm_5109.html, (besökt 27/11 2012)

20 Expo Idag, http://expo.se/2012/krigsretorik-vid-antimuslimskt-mote_5218.html, (besökt 27/11 2012)

21 Expo Idag, http://expo.se/2012/hatskt-vid-antimuslimsk-manifestation_5217.html, hämtad (besökt 27/11 2012)

22 Expo Idag, http://expo.se/2012/vilks-pa-mote-med-tongivande-antimuslimer_5281.html, (besökt 27/11 2012)

23 Sveriges Televisions Uppdrag Granskning, Avsnitt 6: Lars Vilks, sändes 121006.

24 Expo Idag, http://expo.se/2012/varnar-ocensurerad-debatt-men-censurerar-kritiker_4798.html, (besökt 27/11 2012)

25 Tryckfrihetssällskapet, http://www.tryckfrihet.com/nu_kommer_dispatch_internationa/, (besökt 28/11 2012)

ber 2012 meddelade Ingrid Carlqvist att ett provnummer av Dispatch International skulle skickas ut tillsammans med Sverigedemokraternas partitidning SD-kuriren i januari 2013.²⁶

Vad vill de?

Flera av de komponenter som är utmärkande för kontrajihadrörelsen återkommer i den svenska kontexten. Islam är en totalitär ideologi, muslimer ses som ett kollektiv med samma egenskaper och med demografins eller invandringens hjälp kommer muslimerna att ta över i Sverige. Ett avståndstagande från antisemitism hör också till kontrajihadisternas ideologi.

Den svenska kontrajihadrörelsen säger sig vilja åtgärda problemet med den så kallade islamiseringen – fokus ligger på att stoppa ”massinvandringen”. Man kräver mer yttrandefrihet, sekularisering och skydd för kvinnors rättigheter – men egentligen handlar det om yttrandefrihet i de fall som rör islam, sekulariseringen om förbud mot slöja och böneutrop i det offentliga rummet, och motstånd mot de flesta feministiska förslag, så länge det inte råkar vara en muslim som har förtryckt kvinnors rättigheter. Men också återvandringsbidrag, och möjlighet att dra tillbaka medborgarskap för kriminella framförs som en lösning på invandringsproblemet på Avpixlat, och i riksdagsmotioner från Sverigedemokraterna.²⁷

Begreppet islamisering är vanligt förekommande bland antimuslimska bloggare i Sverige, sverigedemokrater och alternativ nyhetsmedia. Som exempel på islamisering lyfter man fram att kommunerna serverar halalkött i skolan, tillåtelse att bära slöja på arbetsplatser, moskébyggen samt böneutrop. På Avpixlat kan man läsa att muslimerna återgäldar den svenska ”gästfriheten” genom att ”ställa krav på att Sverige ska anpassas till islam och att svenskarna ska behöva lyssna till arabiska böneutrop som de flesta av oss i huvudsak förknippar med underutvecklade länder med diktatur, kvinnoförtryck och terrorism”.²⁸ Även sverigedemokratiska politiker, bland dem partiledaren Jimmie Åkesson, talar om hotet från islamiseringen.²⁹

Islam är en farlig ideologi snarare än en religion enligt många antimuslimska profiler. Rickard Jomshof, riksdagsledamot och den nya rättspolitiska talesmannen för SD, menar att muslimer är det värsta hotet någonsin mot ett sekulärt och demokratiskt Europa, ”långt värre än tidigare hot från nazism och

26 Expo Idag, http://expo.se/2012/sd-distribuerar-rasistisk-tidning_5478.html, (besökt 28/11 2012)

27 <http://avpixlat.info/2012/10/05/invandringsminskning-fran-mena-racker-inte-for-att-stoppa-islamiseringen/>, (besökt 27/11 2012)

28 Avpixlat, <http://avpixlat.info/2012/11/13/muslimska-boneutrop-pa-arabiska-snart-ocksai-goteborg/>, (besökt 27/11 2012)

29 Åkesson, Jimmie, Muslimerna är vårt största utländska hot, Aftonbladet Debatt, 19/10 2009

kommunism”, skrev Jomshof i SD-kuriren 2009. I linje med detta utmålar man muslimerna som ansvariga för antisemitismen i Sverige.³⁰

Eurabiateorin är en av de mest långtgående konspirationerna som florerar inom den antimuslimska miljön. I korthet går den ut på att Europa gjort ett hemligt avtal med den muslimska världen där Europa utlovas tillgång till olja i utbyte mot att muslimer har fri lejd in i Europa. På så sätt påstås islam hota Europa genom en långsam men målmedveten demografisk ockupation. Konspirationen har lanserats av författaren och hobbyhistorikern Bat Ye’or.

Teorin har inte haft något större genomslag i Sverige, men den förkastas heller inte helt. Kent Ekeroth påpekade efter ett inslag i Sveriges Television där Eurabiateorin granskades att SVT ”såklart” ifrågasatte hela konceptet Eurabia.³¹ I samband med ett filmklipp där Bat Ye’or beskriver Eurabiateorin postas på bloggen Klartexten skriver bloggaren att denna tidigare varit skeptisk, men att teorin är värd att granska.³² I vilket fall, menar bloggaren, kan man konstatera att ”massinvandringen så småningom kommer att förändra samhället i enlighet med Eurabia, med eller utan konspiration”. Även Dispatch International har publicerat en text av Bat Ye’or.³³

Kent Ekeroth skriver om ”den demografiska tidsbomb som den muslimska populationen utgör”.³⁴ Ekeroth har också skrivit, med anledning av att det först födda barnet i Malmö 2011 hette Ahmed i efternamn, att namnet är ”symptomatiskt för Malmö – symptomatiskt för islamisering – symptomatiskt för den demografiska bomben”.³⁵ Också ett nyfött barn beskrivs alltså som ett potentiellt hot. På Affes statistikblogg kan man läsa om vilket år som svenskar i olika städer kommer att vara i minoritet. I Göteborg blir det 2048, enligt bloggen.³⁶

Även våldsförhärligande attityder förekommer. Ett exempel på det är en kommentar på riksdagsledamoten Kent Ekeroths blogg från 2011, där någon skriver att ”den enda självklara följden av dessa tendenser med invandrare, blir på lång sikt användandet av dödligt våld mot alla invandrare särskilt

30 Expo Idag, http://expo.se/2012/jomshofs-antimuslimska-retorik_5480.html, (besökt 27/11 2012)

31 Bengtsson, Alexander, Lagerlöf, David och Leman, Jonathan, Den antimuslimska miljön – idéerna, profilerna och begreppen, Expo Research, 2011, s. 12
32 Klartexten, <http://klartexten.wordpress.com/2011/08/04/eurabia-europas-framtid/>, (besökt 27/11 2012)

33 Dispatch International, <http://www.d-intl.com/sv/articles/sweden/2012-10-08/allah-r-st-rre-i-fittja>, (besökt 27/11 2012)

34 Kent Ekeroths blogg, <http://kentekeroth.se/2009/08/17/den-muslimska-demografiska-bomben/>, (besökt 27/11 2012)

35 Orrenius, Niklas, Stenen i ryggen blev droppen, Sydsvenskan, 110408

36 Affes statistikblogg, <http://affes.wordpress.com/2010/06/11/goteborg-svenskar-i-minoritet-2048/>, (besökt 27/11 2012)

muhammedaner”³⁷. Det handlar inte om huruvida detta kommer att hända eller inte, menar personen bakom kommentaren, utan det är en fråga om när.

Media är islamvänligt politiskt korrekt, ett hot mot yttrandefriheten och utgör därför också fienden i rörelsens världsbild. På bloggen MXp uttrycker skribenten i september 2012 sitt missnöje med ”det islamiska kriget mot yttrandefriheten”.³⁸

”Arm i arm med islam går vänsterpropagandan och angriper varje aktion av islamkritik [...] allt som inte är proislam är – har vi nu lärt av oss [mainstreammedia] – ’högerextremism’. [...] När erkänner och inser riksdag och regering detta islamiska krig mot yttrandefriheten?”

Vilka är de?

Den största och viktigaste aktören inom den svenska antimuslimska miljön är Sverigedemokraterna. Även om partiet inte är en del av kontrajihadrörelsen, driver Sverigedemokraterna en agenda som är mycket lik kontrajihadrörelsen, och när partiet uttrycker sitt stöd för organisationer som det svenska Tryckfrihetssällskapet, närmar man sig återigen den organiserade kontrajihadmiljön.

Tidigare har Sverigedemokraternas länk till den internationella kontrajihadmiljön varit bröderna Kent och Ted Ekeroth. Kent Ekeroth var tidigare rättspolitisk talesman för sverigedemokraterna men tvingades lämna sin position efter en rasistskandal hösten 2012. Ted Ekeroth är kommunpolitiker i Lund. Bröderna har som tidigare nämnts deltagit på internationella kontrajihadmöten, och tillhör den falang inom partiet som tydligast driver den antimuslimska agendan på bekostnad av den mer traditionellt nationalistiska ideologin.

Flera anonyma bloggar bidrar också till att sprida kontrajihadidéer i Sverige. Pseudonymen Conservative Swede var en aktiv kontrajihadbloggare, som deltagit på kontrajihadmöten, men som lade ner sin blogg 2011. Efter detta har personen varit aktiv med kommentarer på Gates of Vienna. Pseudonymen Fröken Sverige, som driver bloggen I mitt Sverige sedan 2006, har också en tydlig kontrajihadagenda och har även deltagit i internationella kontrajihadmöten.³⁹ En annan intressant blogg är Allahu Akbar, som drivs av Roger Sahlström, numera även skribent för Tryckfrihetssällskapets tidning Dispatch International. Bloggen Sweden Confidential startades när den alternativa nyhetssajten Politiskt Inkorrekt lades ned 2011. Bloggen lades ned 2012, och istället lanserades sajten Exponerat, en öppet SD-vänlig sajt med fokus på

37 Den antimuslimska miljön – idéerna, profilerna och begreppen, Alexander Bengtsson, Jonathan Leman, David Lagerlöf, Expo Research, 2011, s. 6

38 MXp, <http://missionxp.webblogg.se/2012/september/stoppa-islamiseringen-det-islamiska-kriget-mot-yttrandefriheten.html>, (besökt 27/11 2012)

39 Counterjihadrörelsen – En del av den antimuslimska miljön, Expo Research, 2012, s. 31

invandring.⁴⁰ Bloggarna Varjager, Muslimska Friskolan, Every Kinda People och Jihad i Malmö driver en tydlig kontrajihadinspirerad agenda.

Det viktigaste forumet för antimuslimska så kallade nyheter är sajten Avpixlat, som grundades 2011 som en efterföljare till sajten Politiskt Inkorrekt. Avpixlat säger sig ge ”den oretuscherade bilden” av vad som händer i Sverige. Sajten presenterar nyheter, insändare och krönikor med fokus på islam, muslimer och invandring. Sajten är nära kopplad till Sverigedemokraterna. Riksdagsledamoten Kent Ekeröth upplåter sitt konto för donationer till sajten. Sverigedemokrater skriver krönikor för sajten, och sajts krönikör Mats Dagerlind skriver också för partitidningen SD-kuriren.⁴¹ Även partiledaren Jimmie Åkesson har sagt att sajten fyller ett viktigt syfte, och att många av SD:s väljare anser att där uttrycks sanningar som andra medier inte uttrycker.⁴²

English Defence Leagues svenska systerorganisation Swedish Defence League, SDL, grundades i januari 2011.⁴³ En av gruppens grundare, Isak Nygren, lämnade i mars Sverigedemokraterna efter att han hotats med uteställning på grund av sina kontroversiella uttalanden om ”rasblandning” på vit makt-forumet Nordisk.⁴⁴ SDL har inte fått något större inflytande, och består av ett fåtal personer. Nygren deltog i en kontrajihad demonstration i Århus i Danmark i slutet av mars 2012. Gruppen fick relativt stort medialt genomslag vid den kontrajihad demonstrationen i augusti 2012, men deras aktivitet begränsade sig till att Nygren hade ansökt om tillstånd för demonstrationen. Richard Abrams, som skulle ha talat för SDL:s räkning vid demonstrationen, stoppades av EDL på grund av texter han publicerat på sin hemsida där han bland annat citerade Hitlers chefsideolog Alfred Rosenberg.⁴⁵ Swedish Defence League har inte varit särskilt aktiv, och inte ens talesmannen har kunnat svara på hur många medlemmar organisationen har.⁴⁶ Nygren ersattes i augusti som talesman av Kamil Ryba.⁴⁷

Tryckfrihetssällskapet är en nygrundad förening som höll sitt första möte i Malmö i februari 2012. Tryckfrihetssällskapet grundades av journalisten och

40 Exponerat, <http://www.exponerat.info/om-exponerat/>, (besökt 27/11 2012)

41 Hamrud, Annika, ”Man kan inte ha respekt för en lag där det är okej att kalla svenskar idioter”, DN Kultur, 111205

42 Orrenius, Niklas, Åkesson slår ifrån sig kritik, Sydsvenskan, 111122

43 Expo Idag, http://expo.se/2012/har-listas-de-antimuslimska-talarna_4900.html, hämtad 121127, Bengtsson, Alexander, Lagerlöf, David och Leman, Jonathan, Den antimuslimska miljön – idéerna, profilerna och begreppen, Expo Research, 2011

44 Expo Idag, http://expo.se/2011/sd-politiker-motsatter-sig-rasblandning_3714.html, hämtad 121128, Expo Idag, http://expo.se/2011/sverigedemokrat-lamnar-partiet_3857.html, (besökt 27/11 2012)

45 Expo Idag, http://expo.se/2012/svenske-talaren-stoppas_5212.html, hämtad 121129

46 Expo Idag, http://expo.se/2012/hatskt-vid-antimuslimsk-manifestation_5217.html, (besökt 27/11 2012)

47 Isak Nygrens blogg, http://isaknygren.wordpress.com/om_mig/, (besökt 27/11 2012)

författaren Ingrid Carlqvist, och är en systerförening till Lars Hedegaards danska Tryckefrihedsselskabet som bildades 2004 och även har en internationell motsvarighet i International Free Press Society. Man säger sig försvara yttrandefrihet, men fokuserar på farorna med islam och menar att media stigmatiserar och förtrycker de med en avvikande åsikt. På gruppens facebookside har nazistisk propaganda och muslimhat tillåtits, medan kritiska kommentarer och frågor har censurerats.⁴⁸ I april i år startades en ny facebookside. Carlqvist har inte varit främmande för att demonstrera för det fria ordet tillsammans med nazistiska Svenskarnas Parti.⁴⁹

Vid Tryckfrihetssällskapets första möte, där man framför allt diskuterade invandring, och den censur man menar att råder i Sverige, fanns deltagare från både Sverige och Danmark. Bland de svenska deltagarna fanns journalisten Gunnar Sandelin, konstnären Lars Vilks, och flera Sverigedemokrater, bland dem Ted Ekeröth.⁵⁰ Även Lars Hedegaard höll tal. I mars hoppade flera utomstående debattörer av ett av föreningens arrangemang, där genusvetenskap skulle debatteras. Orsaken var att de inte delade föreningens värderingar.⁵¹ Vid ett möte i april 2012 talade Hege Storhaug från den norska antimuslimska organisationen Human Rights Service.⁵²

I oktober 2012 besökte Geert Wilders Tryckfrihetssällskapet vid ett möte i Malmö under stort polisuppååd. Wilders talade om hotet från islam och rekommenderade ett stopp för invandring från muslimska länder, moskéförbud och förbud för muslimska skolor. Vid mötet deltog bland andra sverigedemokraternas riksdagsman Toralf Alfsson, och kommunpolitikern Ted Ekeröth.⁵³ Även bloggaren Fjordman deltog.

I juli 2012 lanserades Tryckfrihetssällskapets tidning Dispatch International. Carlqvist berättade nyheten på ett kontrajihadmöte anordnat av International Civil Liberties Alliance i Europaparlamentet.⁵⁴ Syftet med tidningen är att skapa en alternativ bild till det man menar att mainstreammedia undanhåller, som ”står i motsättning till de mångkulturella, kulturrelativistiska, gröna och anti-judisk-kristna ideologier som de vill påtvinga allmänheten”. Tidningen, som ska ges ut på flera språk, ska komma ut som veckotidning i januari 2013.

Det verkar som att Sverigedemokraterna ser det svenska Tryckfrihetssäll-

48 Expo Idag, http://expo.se/2012/varnar-ocensurerad-debatt-men-censurerar-kritiker_4798.html, (besökt 27/11 2012)

49 Expo Idag, http://expo.se/2012/oppnar-upp-for-demonstration-med-hogerextremister_4956.html, (besökt 27/11 2012)

50 Expo Idag, http://expo.se/2012/nystartad-forening-holl-med-med-fokus-pa-invandring_4727.html, (besökt 27/11 2012)

51 Expo Idag, http://expo.se/2012/debattorer-lamnar-aterbud-till-omdiskuterad-forening_4845.html, (besökt 27/11 2012)

52 Expo Idag, http://expo.se/2012/medier-och-islam-i-fokus-pa-yttrandefrihetsmote_4944.html, (besökt 27/11 2012)

53 Expo Idag, http://expo.se/2012/forbudsiver-pa-mote-om-yttrandefrihet_5399.html, (besökt 27/11 2012)

54 Tryckfrihetssällskapet, http://www.tryckfrihet.com/nu_kommer_dispatch_internationa/, hämtad (besökt 27/11 2012)

skapet som en potentiell samarbetspartner. Tidigare har man tagit avstånd från och undvikit associationer med kontrajihadrörelsen, men tydligen ser man samarbetet med Tryckfrihetssällskapet som oproblematiskt. En orsak kan vara att Tryckfrihetssällskapet, som inte ens är ett år gammalt, inte associeras med Breivik. I november 2012 meddelade Sverigedemokraterna att de ska distribuera ett provnummer av Dispatch International till alla sina medlemmar i januari 2013. Enligt den rättspolitiska talesmannen och riksdagsledamoten Richard Jomshof står Tryckfrihetssällskapet nära Sverigedemokraterna ”både ideologiskt och personligt”.⁵⁵

Vart är de på väg?

Den svenska kontrajihadrörelsens största utmaning har varit att mobilisera anhängare utanför bloggar och forum. Kontrajihadmötet i Stockholm i augusti 2012 är den största händelsen för rörelsen i Sverige. Viktiga internationella kontrajihadaktivister deltog, och händelsen fick relativt stort utrymme i media. Trots det deltog endast ett hundratal personer vid demonstrationen. Ett annat exempel på svårigheten med att engagera anhängare är Swedish Defence League, som i princip inte har åstadkommit någon enda betydelsefull aktivitet som samlat medlemmar utanför internet. En orsak till att det har gått så dåligt kan vara Sverigedemokraternas framgångar. Den som vill engagera sig mot islam i Sverige går snarare med i det framgångsrika riksdagspartiet än i någon illa organiserad ”försvarskår” som Swedish Defence League. Att få människor att aktivera sig ser ut att vara ett fortsatt problem för den svenska kontrajihadrörelsen.

Sverigedemokraterna har legat lågt med sina eventuella internationella kontakter sedan Anders Behring Breiviks dåd i Norge sommaren 2011. Framträdande sverigedemokrater höll sig också ifrån kontrajihadmötet i Stockholm i augusti. De kommer sannolikt även i fortsättningen att undvika direkta, synliga kontakter till kontrajihadrörelsen. Speciellt eftersom partiledningen försöker få partiet att framstå som rumsrent genom den nolltolerans mot rasism som infördes hösten 2012.

Men i och med Tryckfrihetssällskapets intåg på den svenska arenan verkar det nu finnas en ny öppning mot den internationella miljön. Som vi har sett har flera viktiga profiler besökt Tryckfrihetssällskapet under det år som gått, och Carlqvist verkar vårda de internationella kontakterna. Hon har framträtt i antimuslimska program ibland annat i Kanada, och deltagit vid ett kontrajihadmöte i Europaparlamentet. Dessutom innebär grundandet av den nya tidningen med tillhörande sajt en möjlighet att sprida kontrajihadidéerna till en bredare publik. Å andra sidan har Tryckfrihetssällskapet tidigare varit dåliga

55 Expo Idag, http://expo.se/2012/sd-distribuerar-rasistisk-tidning_5478.html, (besökt 29/11 2012)

på att stänga dörren för antisemitiska element – något som tidigare inte har setts med blida ögon inom den internationella kontrajihadrörelsen, och som kan leda till problem i framtiden.

Det allmänna diskussionsklimatet i Sverige påverkar kontrajihadrörelsens möjlighet att få stöd för sina antimuslimska idéer i positiv riktning. Att fördomar gentemot muslimer är relativt utbredda gör också att grogrunden för dessa idéer finns i Sverige idag. Media har valt problemformuleringar som ”har invandringen gått för långt”, och ”hur mycket invandring tål Sverige”.⁵⁶ Journalister använder formuleringar från den antimuslimska miljön – som att till exempel beskriva Dispatch International som ”islamkritisk” snarare än ”antimuslimsk”.⁵⁷ Kontrajihadrörelsens idéer sprids på alternativa nyhetssajter och anonyma bloggar. Det finns en risk för radikalisering bland de som tar till sig den alarmistiska och våldsamma retorik som finns på internet, och som kan välja att, liksom Breivik, ta saken i egna händer.

Tryckfrihetssällskapets framgångar visar på dynamiken i den svenska kontrajihadrörelsen, och att den som skapar ett forum snabbt kan få kontakt med aktivister runt om i världen. Men om inte kontrajihadrörelsen lyckas mobilisera utanför internet riskerar den att förbli ett marginellt fenomen. Hittills finns i Sverige ingen gaturörelse i English Defence Leagues anda, och det är osannolikt att man kommer att lyckas med att skapa en.

56 Andén, Axel, Varför ”har invandringen gått för långt”, SVT?, Medievärlden, 111202, SVT Agenda, <http://www.svt.se/agenda/kritik-mot-invandringsdebatt-i-agenda>, (besökt 28/11 2012)

57 Owe Nilsson/TT, SD skickar ut islamkritisk tidning, DN, 121122, Andén, Axel, Medier ångrar ordet islamkritisk, Medievärlden, (besökt 22/11 2012)

Svenska rasideologiska miljön

Ett vanligt misstag är att tala om “nynazism”. Det finns nämligen ingen “ny” nazism. Det är samma rörelse som löper som en röd tråd från 1930- och 40-talets grupper fram till idag. Faktum är att redan 1956, endast 11 år efter krigsslutet och att Förintelsens fasor uppdagats, så bildades Sveriges Nationalsocialistiska Kampförbund som 1961 bytte namn till Nordiska Rikspartiet. Grundare var paret Vera och Assar Oredsson. Partiet bildades som ett försök att föra arvet från krigsåren vidare till en yngre generation. Bland annat höll de sig med en modernare variant av krigstidens SA-grupper - Riksaktionsgruppen RAG - som gjorde sig skyldiga till attentat och våldsamheter. Den mest omfattande polisutredningen mot medlemmar i NRP bedrevs i Göteborg och resulterade i ett åttiotal åtalpunkter.⁵⁸

Nordiska Rikspartiet lades ner först 31 december 2009 och hade under många år fört en tynande tillvaro.⁵⁹ Partiets betydelse för den rasideologiska miljön ska samtidigt inte underskattas. Flera tongivande aktivister som passerat genom miljön har ett förflutet inom Nordiska Rikspartiet och sedan några har Vera Oredsson blivit lite av en ikon som bjuds in till möten för att tala om den nationalsocialistiska historien. Andra som fick sin skolning inom Nordiska Rikspartiet blev tongivande inom Sverigedemokraterna, däribland partiets första partiledare Anders Klarström⁶⁰.

En annan gruppering som snarare växte fram under 1990-talet var Vitt ariskt motstånd. Målet för nätverket var att starta krig mot etablissemangen - “den sionistiska ockupationsregimen”, en omskrivning för politiker, makthavare och medier som i hemlighet påstås styras av judar vars mål är att förstöra den ariska rasen. Kärnan i Vitt ariskt motstånd bestod av nazister med mångårig bakgrund i olika våldsbenägna grupper. Inspirationen hämtades från liknande grupper i utomlands, och även från terrorister som dömts till flerfaldiga livstidsstraff i USA.⁶¹

Som del av det pågående kriget samlade aktivister på vapen och begick rån för att bygga en krigskassa. Bland annat stals ett fyrtiotal handeldvapen på

58 Anna-Lena Lodenius och Stieg Larsson, *Extremhögern*, Tidens Förlag 1994, s. 82-85.

59 David Lagerlöf, *Den rasideologiska miljön - årsrapport 2011*, Expo Research, s. 7.

60 Mikael Ekman och Daniel Poohl, *Ut ur skuggan*, Natur & Kultur 2010, s. 78 m fl.

61 Anna-Lena Lodenius och Stieg Larsson, *Extremhögern*, Tidens Förlag 1994, s. 329-331.

Lidingö polisstation 1991. Samma år rånades Föreningsparbanken i Sveg. Men något krig blev det aldrig, snarare greps nyckelpersonerna en efter en och dömdes till kännbara straff. Många av de som gett Vitt ariskt motstånd sitt stöd fick därmed kalla fötter. Att tala om ett kommande "raskrig" var en sak, att riskera straff en annan.⁶² Hur kampen bäst skulle bedrivas hann inte diskuteras färdigt innan rörelsen stod med svaret i famnen.

Hösten 1993 placerade vikingarockbandet Ultima Thule tre av sina album på listan över sveriges 20 mest sålda album. Bandet hade tydliga kopplingar till rasistiska och främlingsfientliga grupper och förlorade till slut kontraktet med den riksbekante skivbolagsdirektören Bert Karlsson.⁶³ Men för vit makt-rörelsen var musiken en uppenbarelse. Ledande vit makt-aktivister sadlade om och startade musikbolag. Under 1990-talet drog flera bolag in pengar som rörelsen tidigare aldrig varit i närheten av. Nazistiska musikmagasin i fyrfärgstryck började komma ut och vit makt-konserterna dominerade rörelsens verksamhet. I en tingsrättsdom från 1997 framkommer att företaget Ragnarock Records hade en omsättning på ca 900 000 kr.⁶⁴

Törsten på pengar resulterade i konflikter mellan olika musikbolag, tidvis med allvarliga hot om våld. Dessutom började polisen gripa konsertbesökare för hets mot folkgrupp. Den största polisaktionen genomfördes i Brottby 3 januari 1998 där samtliga 297 konsertdeltagare greps. Brottby markerade visserligen slutet på alla större vit makt-konserter, men det som satte punkt för 1990-talets musikrörelse var något helt annat. Även inom vit makt-rörelsen orsakade "generation gratis" problem. Piratkopiering via fildelning gjorde att inkomsterna från musiken dalade och numera har utbudet i högre grad ersatts av böcker, tidningar, kläder m.m.

"Nordvind Records är det andra svenska skivbolaget som på kort tid meddelar att de lägger ner sin verksamhet, med hänvisning till att nya nedladdningstrender försvårar all form av skivproduktion (...). Beslutet har tagits efter att man noterat att nationella anammar samma trender som folk i gemen, det vill säga att det under en längre tid skett en ökad nedladdning av musik från nätet illegalt istället för att konsumenterna köper produkterna. Producenterna har därför kommit fram till att det i långa loppet blir svårt att få verksamheten att gå runt. Tidigare har Frihetsrock lagt ner sin verksamhet..."⁶⁵

62 Anna-Lena Lodenius och Stieg Larsson, *Extremhögern*, Tidens Förlag 1994, s. 330-332.

63 Daniel Poohl, "Musik i gränslandet", *Expo*, 2 (2007), s. 32.

64 Ed. Anton Shekhovtsov och Paul Jackson, *White Power Music - scenes of extreme-right cultural resistance*, Searchlight Magazine Ltd and the Radicalism and New Media Research Group 2012, s. 35-44.

65 Ed. Anton Shekhovtsov och Paul Jackson, *White Power Music - scenes of extreme-right cultural resistance*, Searchlight Magazine Ltd and the Radicalism and New Media Research Group 2012, s. 35-44.

Idag ses 1990-talets musikrörelse med skepsis. Kritiska kommentarer gäller graden av fylla och bristen på politisk koppling till förmån för vinstintresse. Dagens rörelse arrangerar visserligen konserter men under senare år i mer begränsad skala. Snarare bedrivs mer traditionell verksamhet som flygbladsutdelningar, torgmöten, föredrag, skogsvandringar, kampsportsträningar m.m. Därutöver utnyttjas nätet med sajter, bloggar, Twitter-konton, Facebook-grupper och filmer på You Tube. Några sajter och bloggar förefaller ha stort antal besökare medan satsningen på till exempel Facebook inte varit lika lyckad.

Antalet grupper har minskat successivt sedan åtminstone 2008.⁶⁶ Två större ambitiösa försök till organisationsbyggen med lokalavdelningar har fallit samman och i dagsläget har det skett en koncentration till färre grupper. Den tongivande aktören i dagsläget är Svenskarnas Parti som i stort satsar på traditionellt partibygande. Det är en grupp med ursprung i Nationalsocialistisk Front och som har funnits sedan mitten av 1990-talet. Ledarpersonerna är erfarna aktivister med många år inom rörelsen och som till synes dragit lärdom av åren som gått.

I övrigt fortsätter den rasidologiska miljön att vara en ganska spretig rörelse med lite olika ideologiska inriktningar, tidvis interna bråk men som även kan samlas för att genomföra större arrangemang som till exempel demonstrationer. De som kan sägas utgöra den rasideologiska miljöns kärna är huvudsakligen Svenskarnas Parti, Svenska Motståndsrörelsen och Nordisk Ungdom. Andra grupper av intresse är Nordiska Nationalsocialister, ett ganska ny national-socialistisk organisation, och Nationaldemokraterna vars aktiviteter i princip enbart består av tidningsutgivning. Vid sidan av dessa finns ett flertal mindre grupper som i olika grad interagerar med de större organisationerna.

Vad vill de?

Den rasideologiska miljön har en syn på människan som baseras på föreställningen att människor är olika baserat på ras, gener och nedärvda egenskaper. Inte helt överraskande har miljön svårt att hävda sådana idéer till bakgrund av andra världskrigets krigsförbrytelser. Miljön har därför adopterat olika strategier. Få vill diskutera det som hände under andra världskriget. Andra ser Förintelsen som en historisk händelse utan relevans för dagens politik. Samtidigt finns antisemitismen och de sedvanliga rasistiska stereotyperna ständigt närvarande i propagandan.

Inom miljön finns olika ideologier och idéströmningar. Nyanserna är ofta vaga och i praktiken kan det vara svårt att skilja dem åt. Några är öppet nationalsocialistiska, men dessa har blivit färre sedan 1990-talet. En del aktivister

66 Se Expo Researchs årsrapporter om vit makt-rörelsen respektive om den rasidologiska miljön.

ser sig enbart som ”nationella” men rör sig bland nationalsocialistiska grupper utan några betänkligheter.⁶⁷

En inflytelserik idéströmning är etnopluralismen som är ett försök att distansera sig från tredje rikets herrefolksideologi och lansera liknande tankegodis i en mer modern form.

En central förgrundsfigur inom etnopluralismen är amerikanen Richard McCulloch. Han avvisar Hitlers och nationalsocialismens idéer där raser värderas, och där det är rätt att förslava ”lägre stående”. Istället måste den etniska mångfalden skyddas mot rasblandning. Risken är annars ”utspädning, försvagning eller utplåning”.

McCullochs förslag är ett rasligt fördrag där raser ges okränkbara rättigheter, oavsett vilken ras det gäller. Varje ras ska ha rätt till sitt eget territorium, ”åtskilt från och slutet för andra raser”. Målet är alltså ett globalt system där folkgrupper lever och utvecklas för sig.

Medan klassisk rasism har drag av överhöghet och hierarki talar etnopluralismen om skillnad och mångfald. Det handlar alltså om ett rasistiskt tänkande, men med en annan utgångspunkt. Ibland rör sig etnopluralistiska grupper med vad som påminner om vänsterretorik. Gruppen Nordisk Ungdom menar till exempel att de accepterar icke etniska svenskar som medlemmar. Åtminstone om de stödjer det övergripande målet - ”en värld av fria och självständiga nationer fri från imperialism och förtryck”.

Utifrån ett etnopluralistiskt synsätt är det även logiskt att förespråka religiösa friskolor för invandrargrupper som ett led i att minska blandningen av folkgrupper, med mål att invandrargrupper en dag ska återvända ”hem”.⁶⁸

Etnopluralismen är enklare att förespråka än till exempel nationalsocialistiska idéer. Separationen av raser ska ske för allas bästa, oavsett ras. Problemet är förstas att en sådan process skulle kräva tvångsflyttningar av människor och nya gränsdragningar. Att rita om kartor efter upplevda etniska gränser har sällan låtit sig göras utan krig. Och vad händer med de som varken vill eller kan flytta till ”sitt” nya land? Talet om allas bästa skär sig dessutom mot de rasistiska och nedsättande kommentarer om olika folkgrupper som förekommer bland etnopluralistiska grupper.

Etnopluralismens rasistiska synsätt återfinns inom stora delar av rörelsen och även bland öppet nationalsocialistiska grupper som Svenska Motståndsrörelsen. Det innebär dock inte att samtliga grupper är positivt inställda till etnopluralism som ideologi. En del grupper har snarare kritiserat det etnopluralistiska synsättet.

En vanlig föreställning är att den rasideologiska miljön är antidemokrater och vill avskaffa demokratin så fort som möjligt. Riktigt så enkelt är det inte.

67 David Lagerlöf, Den rasideologiska miljön - årsrapport 2011, Expo Research.

68 Motion från Nationaldemokraterna, Södertälje kommun (2007-05-02).

Synen på demokrati kan sammanfattningsvis snarare ses som en smula ambivalent. En del ser frågan om styrelseskick som närmast ointressant i nuläget. Andra att demokratin ska ersättas medan vissa förespråkar ett större inslag av kommunal direktdemokrati.

För att förstå den rasideologiska miljön syn på medborgarnas medbestämmande så måste man utgå från den egna rasens välmående. Ett styrelseskick har endast ett värde om det kan bidra till folkets eller rasens överlevnad. Som exempel resonerar Nationaldemokraterna på följande sätt:

”Det tre viktigaste inslagen för ett samhälles utveckling är: Folket, kulturen och styrelseskicket. Ett styrelseskick är på många sätt en viktig faktor för ett samhälles utveckling och välgång, men med detta sagt finns ett viktigt tillägg: Det är den minst viktiga av de tre nämnda. Folkets överlevnad och dess nedärvda egenskaper är på många sätt att jämföra med humankapitalet i ett företag - det är fundamentet för statsbildningen. Statsbildningen har inget värde om den inte är till för att tillvarata sitt folks intresse och skyddar dess fortlevnad (...) Det som händer i dagens Sverige är snart ett helt irreversibelt förlopp som riskerar att avsluta vårt folks historia likt Nordamerikas indianer.⁶⁹”

Andra grupper som Svenska Motståndsrörelsen vill införa ett totalitärt system och planerar inför en konflikt mot en påstådd judisk konspiration. Denna grupp konspiratörer påstås verka för invandring vilket leder till splittring och konflikter mellan etniska grupper, och slutligen ett Europa som står i brand.⁷⁰ Svenska Motståndsrörelsen är särskilt tydlig när det kommer till konspirationsteorier om hemliga judiska maktavare som styr i bakgrunden. Men idén återfinns på ett eller annat sätt inom hela den rasideologiska miljön där judarna får rollen som den yttersta fienden som måste bekämpas.

Vilka är de?

Här kommer en kort beskrivning av de tre mest betydelsefulla aktörerna inom den rasideologiska miljön.

Nordisk Ungdom

Nordisk Ungdom är en etnopluralistisk gruppering som sedan grundandet 2009 genomfört flera uppseendeväckande aktioner. En del aktioner har genomförts med försökt till en humoristisk underton och har fått stor uppmärksamhet inom den rasideologiska miljön. Andra har fått karaktären av trakasserier mot grupper och personer. Som exempel har Nordisk Ungdom

69 Nationaldemokraterna: <http://www.nd.se/Artiklar/2011/04/vi-tar-strid-foer-folkviljan> (besökt 27/11 2012)

70 Nordfront: <http://www.nordfront.se/judarnas-roll.smr> (besökt 27/11 2012)

demonstrerat utanför bostaden tillhörande ett moderat kommunalråd i Göteborg och vid ett annat tillfälle kastat ägg mot ett boende för flyktingbarn.⁷¹

Utåt sett har gruppen försökt fjärma sig från den rasideologiska miljön och istället sneglat mot Sverigedemokraternas ungdomsförbund SDU. Nordisk Ungdoms talesman har gett stöd till både SDU och Sverigedemokraterna, vilket är kontroversiellt inom den rasideologiska miljön.⁷²

Gruppens ursprung finns att söka i Nationaldemokratisk Ungdom. Missnöje med toppstyrning från Nationaldemokraterna och dess ledare Marc Abramsson ledde till avhopp. Nordisk Ungdom presenterades som en ny ungdomsorganisation som bildats under sommaren 2009. Bland medlemmarna återfanns flera av Nationaldemokraternas före detta kärnaktivister, samt tre av Nationaldemokratisk Ungdoms tidigare ordföranden.

Representanter för Nordisk ungdom skapade en enorm debatt inom den rasideologiska miljön när de 2009 valde att ansluta sig till en demonstration arrangerad av radikala islamister. Det var den antijudiske islamisten Mohamed Omar som tillsammans med Al-Qudskommittén anordnade en demonstration i Stockholm mot staten Israel och för ett fritt Palestina.⁷³

Generellt har Nordisk Ungdom satsat på aktioner som för den rasideologiska miljön kan betecknas som nyskapande. Till viss del kan man säga att de medverkat till att förnya miljöns metoder.

Ideologiskt är Nordisk Ungdom etnopluralister, vilket är ett arv från Nationaldemokraterna och dess ungdomsförbund. Deras vision formuleras bland annat på följande sätt:

”Vi vill se ett svenskt Sverige i ett fritt Europa med oberoende stater. Vi vill se en värld där olika folk och kulturer lever och utvecklas efter sin egen vilja och förmåga. Vi vill se en värld fri från imperialism och förtryck (...) Vi vill skapa ett samhälle där det svenska folkets etniska och kulturella överlevnad prioriteras över allt annat. Där invandring endast sker på en sådan nivå att det inte på sikt kan hota det svenska folkets fortlevnad.”⁷⁴

De vill vidare skapa ett samhälle som bygger på solidaritet och gemenskap istället för individualism och materialism. Ännu ett mål enligt den tidigare talesmannen Patrik Forsén är att “skapa en situation i Sverige där ungdomen

71 Expo Idag: http://expo.se/2011/sa-trakasseras-motstandarna-till-nordisk-ungdom_3774.html (besökt 3/12 2012)

72 Patrik Forsén: <http://patrikforsen.se/2012/03/13/gustav-kasselstrand-har-mitt-stod/> (besökt 12/12/03). Patrik Forsén: <http://patrikforsen.se/2012/01/06/god-jul-och-ett-gott-nytt-ar/> (besökt 3/12 2012). Nationell.nu: <http://www.nationell.nu/2011/09/16/ledare-nordisk-ungdom-inga-andra-an-fega-hycklare/> (besökt 3/12 2012).

73 Mikael Ekman och Daniel Olsson (2010), Svensk vit makt, årsrapport 2010.

74 Nordisk Ungdom: <http://nordiskungdom.se/lat-oss-forklara/> (besökt 29/11 2012).

radikaliseras” och göra nationalismen till ett naturligt inslag bland unga.⁷⁵

Vad Nordisk Ungdom driver för politiska frågor blir konkret först när man tittar på deras aktioner, eftersom det är en aktionsinriktad grupp. Som exempel har de kastat grisblod över minnesmonumentet för Raoul Wallenberg i Stockholm som en protest mot “sveket mot det palestinska folket”. En annan aktion riktade sig mot Pressombudsmannens bostad i protest mot vad Nordisk Ungdom beskriver som ett försök att tysta medias rapportering kring en brottslig invandrare. En tredje bestod i att sätta upp skyltar kring Pride-området i Stockholm med varningar till besökare att platsen kan smitta med HIV.⁷⁶

Svenska Motståndsrörelsen

Svenska Motståndsrörelsen är en öppet nazistisk gruppering som funnits sedan 1997. Gruppen präglas av militans och revolutionsromantik. Ledningen består av erfarna aktivister med Klas Lund i spetsen. Han har en bakgrund i Vitt Ariskt Motstånd på 1990-talet. Svenska Motståndsrörelsen kan betraktas som en sluten organisation, även om försök gjorts under 2012 att öppna upp den för utomstående. Som exempel på det senare har antifascister, som vanligtvis betraktats som fiender, bjudits upp på scen för att debattera under ett torgmöte i Bollnäs, och allmänheten har därefter bjudits in till en lokal för att diskutera med Svenska Motståndsrörelsen. I grunden är dock organisationen fortsatt en militant nationalsocialistisk organisation.⁷⁷ Svenska Motståndsrörelsen har även avläggare i Norge och Finland.⁷⁸

Svenska motståndsrörelsen bildades 1997. Organisationen växte fram ur Nationell ungdom som grundades i mitten på 1990-talet och blev en samlingspunkt för en del av veteranerna från Vitt ariskt motstånd.

Vitt ariskt motstånd skapade rubriker i början av 1990-talet. Gruppen bildades efter en vapenkupp mot Lidingö polisstation sommaren 1991 där 36 av polisens tjänstevapen stals. Därefter genomförde gruppen bankrån och inbrott i militära mobiliseringsförråd. Vålds- och revolutionsromantiken från Vitt ariskt motstånd har delvis förts vidare till Svenska Motståndsrörelsen.⁷⁹

75 Patrik Forsén: <http://patrikforsen.se/2010/02/08/intervju-med-nationell-nu/> (besökt 29/11 2012)

76 Expo Idag: http://expo.se/2011/hogerextremister-kastade-grisblod-pa-monument_4344.html (besökt 12/11/2012). Nordisk Ungdom: <http://nordiskungdom.se/aktion-for-palestina/> (besökt 12/11/2012). Nordisk Ungdom: <http://nordiskungdom.se/?s=aktion%20mot%20pressombudsmannen> (besökt 12/11/2012). Nordisk Ungdom: <http://nordiskungdom.se/smittforande-avfall-i-tantolunden/> (besökt 12/11 2012)

77 David Lagerlöf (2011), Den rasideologiska miljön - årsrapport 2011, Expo Research och Mikael Ekman och Daniel Olsson (2010), Svensk vit makt, årsrapport 2010.

78 Se bland annat <http://www.nordfront.se/motstandsrörelsen/nordiska-motstandsrörelsen>

79 Mikael Ekman och Daniel Olsson (2010), Svensk vit makt, årsrapport 2010.

Motståndsrörelsens militanta hållning har även medfört att aktivister dömts för brott, bland annat grova vapenbrott, mord och mordförsök. Expos granskning från 2009 visade att vapen var förhållandevis vanliga inom gruppen.⁸⁰ Under 2010 dömdes flera aktivister för vapenbrott, i de flesta fall ringa brott. Det finns också flera fall av misshandel kopplade till organisationen. Ansvarige utgivare för organisationens hemsida åtalades i november 2010 och dömdes för hets mot folkgrupp 2011.⁸¹ Ytterligare en hetsdom föll i september 2012.⁸² SMR baserar sina teorier om samhället på nationalsocialismen. Därmed är rasbiologi och antisemitism viktiga byggstenar för rörelsen, samt föreställningen om en hemlig judisk konspiration som styr världen. Målet är att försvara den egna rasen.

”Vi nationalsocialister respekterar alla rasers rätt att leva och deras rätt till frihet och deras rätt till ett eget territorium där de kan utvecklas utan inblandning från andra. Vi vill ha en värld med mångfald, men detta kan endast ske om man skapar balans och respekterar alla folk och rasers rätt till frihet och integritet. Norden är de nordiska folkens territorium och ska så förbli.”⁸³

Organisationen ser på sig själva som en motståndsrörelse och synen på vapen och våld klargörs på deras hemsida:

”Vi är en civil motståndsrörelse. Vi förordar inte väpnad kamp, men inte för att detta skulle vara moraliskt förkastligt, utan för att det inte är praktiskt genomförbart och för att vi fortfarande har grundläggande friheter i detta land som möjliggör ett lagligt tillvägagångssätt. Vi anser att man bör pröva alla andra möjliga vägar, innan man griper till vapen.”⁸⁴

Samtidigt drömmer organisationen om ett nordiskt “frihetskrig” som anses bli konsekvensen av den politik som lett fram till en mångkulturellt samhälle. Genom revolution och “radikal samhällsförvandling” har Svenska Motståndsrörelsen tänkt att skapa en nordisk republik.⁸⁵

Som nationalsocialistisk organisation hävdar Svenska Motståndsrörelsen antisemitiska konspirationsteorier där bland annat mediaföretag som CNN och Reuters beskrivs som sionistiska propagandacentraler. Dessutom säljs litteratur via deras webbshop som ifrågasätter Förintelsen under andra världskriget.⁸⁶

80 Expo Idag: http://expo.se/2009/valdsam-nazistgrupp-bevapnar-sig_2815.html (besökt 29/11 2012)

81 Mikael Ekman och Daniel Olsson (2010), Svensk vit makt, årsrapport 2010.

82 Stockholms Tingsrätt, mål nr B 10692-11, 120914.

83 Attack!, Svenska Motståndsrörelsen, nr 11/2010.

84 Nordfront: <http://www.nordfront.se/vanliga-fragor.smr> (besökt 29/11 2012)

85 Attack!, Svenska Motståndsrörelsen, nr 11/2010.

86 Nordfront: <http://www.nordfront.se/libyen-medias-forljugna-krigshets.smr> (besökt 12/11/2012) och Nordfront: <http://webshop.nordfront.se/butik/dog-verkligen-sex-miljoner/> (besökt 12/11/2012).

Svenskarnas Parti

Svenskarnas Parti är ett i grunden nationalsocialistiskt parti och en central aktör inom den rasideologiska miljön. Partiet vill skapa ett svenskt Sverige där rätt genetiskt och kulturellt arv krävs för medborgarskap.⁸⁷

Partiet är i praktiken en fortsättning på Nationalsocialistisk Front som grundades i Karlskrona 1994 av en lokal nazistgrupp. Nationalsocialistisk Front uppträdde öppet med hakkors och hyllade Adolf Hitler. Organisationen leddes av Anders Högström fram till att han lämnade nazismen 1999.

Den 22 november 2008 ombildades Nationalsocialistisk front till Folkfronten och ett år senare till Svenskarnas Parti (SvP), samt registrerade sig som politiskt parti hos valmyndigheten.⁸⁸

Ett svenskt Sverige ska återskapas. Men för den skull deltar inte Svenskarnas Parti i den parlamentariska demokratins debatter. Dessa beskrivs istället som "högst tillfälliga, irrelevanta och teoretiska hårklyverier". Istället arbetar partiet för de "etniska svenskarnas långsiktiga intresse". För att överleva som folk krävs ett etniskt homogent livsrum, menar partiet.⁸⁹ Vidare poängteras genetikens, blodets och jordens betydelse i partiets text om "Vår historiska uppgift":

"Vi svenskar består i förlängningen av en mängd stammar som har slagit sig samman. I grund och botten är vi exakt samma människor som för tusen år sedan brukade samma jord. Det är samma gener och samma blod."⁹⁰

Dessutom ska "icke-svenskar" inte kunna inneha maktpositioner⁹¹ Partiet är även motståndare till demokratin:

"Dagens statskick har varit ett experiment som varat i ungefär ett sekel och det negativa resultatet av det går inte att ta miste på idag. Det demokratiska systemet är en av huvudanledningarna till den kaosartade situation som börjar sprida sig allt mer då dagens statskick bygger på ansvarslöshet, egoism och folksplittring, vilket har möjliggjort inflytande för allehanda särintressen på bekostnad av allmänhetens dito. Ett nytt system där kompetens, ansvar och allmännytta är ledord måste ersätta det nuvarande systemet för att kunna lösa krisen som skapats och sedan kontinuerligt förbättra Sverige."⁹²

87 Stadgar, Svenskarnas Parti, 120330.

88 Valmyndigheten: http://www.val.se/det_svenska_valsystemet/partier/lista_registrerade_partibeteckningar/kontaktuppgifter.html (besökt 121129).

89 Svenskarnas Parti: <http://www.svenskarnasparti.se/vidareutveckling-av-de-politiska-punkterna/> (besökt 121129).

90 Svenskarnas Parti: <http://www.svenskarnasparti.se/var-historiska-uppgift/> (besökt 121129).

91 Stadgar, Svenskarnas Parti, 120330.

92 Svenskarnas Parti: <http://www.svenskarnasparti.se/vidareutveckling-av-de-politiska-punkterna/> (besökt 29/11 2012).

Därutöver handlar partiets politiska punkter om nationell trygghet och ett starkt försvar, åsikts- och yttrandefrihet, djurskydd, folkgemenskap och social rättvisa m.m.

Vart är de på väg?

Den rasideologiska miljön har haft ett antal tuffa år. Försök till omfattande organisationsbyggen har fallerat, aktiviteten minskat och antalet deltagare på miljöns viktigaste demonstrationer och offentliga arrangemang har varit blygsam. Men nu tycks en viss förändring vara på väg där Svenskarnas Parti står i centrum.

Nedgången för miljön kan illustreras med demonstrationen Stoppa Svenskfiendligheten som hölls 10 december i centrala Stockholm. Demonstrationen var fortsättning på Salemmanifestationen som hållits sedan år 2000 till minne av en ung skinnskalle som mördades brutalt i Salem utanför Stockholm. Samma år som mordet samlades 1 000 högerextremister vid mordplatsen i en politisk manifestation. 2003 deltog det dubbla. Sedan dess har siffran dalat till 500 deltagare år 2009 och 750 på tioårsdagen 2010.⁹³ Manifestationen Stoppa Svenskfiendligheten under 2011 var ett försök att återuppliva Salemmanifestationen men i centrala Stockholm. Bussresor dit anordnades för aktivister.

Trots det blev Stoppa Svenskfiendligheten ett misslyckande. Även om samtliga grupper av vikt stod bakom arrangemanget, samlades endast ca 550 deltagare. Det bekräftar övrig data som Expo Research samlat in som pekar på en nedåtgående trend sedan åtminstone 2008. Samtidigt pekar preliminära data för 2012 på att trenden kan brytas där Svenskarnas Parti träder fram som den grupp som lyckas samla aktivisterna.

Partiet, som tidigare hette Nationalsocialistisk Front, har på senare år inlett en charmoffensiv och städad bort de allt för uppenbara referenserna till nationalsocialismen. Charmoffensiven har gett resultat. Partiet fick ett kommunalt mandat i Grästorps kommun, Västra Götaland, i och med valet 2010. De blev dock av med mandatet lika snabbt eftersom Svenskarnas Partis kandidat Daniel Höglund visat sig bo i en annan kommun.

Partiet har även blivit en uppsamlingsplats för några av den rasideologiska miljöns mest kända profiler. Ovanpå det har tre sverigedemokrater som sitter på kommunala mandat, samt en nationaldemokrat, valt att gå över till Svenskarnas Parti och driva deras politik.

Enligt Expo Researchs preliminära siffror är Svenskarnas Parti till stora delar orsaken till att aktiviteterna runt om i Sverige, främst i form av distribution av propaganda i brevlådor, klistermärken och affischeringar, tycks ha ökat. Men organisationen har delvis även förändrat sitt sätt att agera offentligt.

93 David Lagerlöf, Den rasideologiska miljön - årsrapport 2011, Expo Research.

På senare år har partiet valt att genomföra offentliga utspel där de samlat aktivister för att laga staket mellan en järnväg och lekplats, lagat fotbollsmål, nattvandrat, städat bort sopor i naturen med mera.⁹⁴ Därefter har de kritiserat kommunen för att inte ta sitt ansvar. De har tidvis fått uppmärksamhet i lokala media för sina aktioner där de kunnat visa på en konstruktiv verksamhet, och bygga vidare på sin image som ett ansvarstagande parti som tar tag i problemen.⁹⁵

Inom den rasideologiska miljön pågår en ständig diskussion om vilka strategier som är bäst. Det gör även att miljön brukar ha perioder då våldsromantiken är mer respektive mindre närvarande.

Svenskarnas Partis framgångar, bland annat i valet 2010 då de fick ett kommunalt mandat, verkar ha påverkat den rasideologiska miljön. Att Svenskarnas Parti dessutom är den största spelaren på banan innebär ett inflytande på övriga miljön. Dessutom finns kontakter med tyska Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD). Svenskarnas Partis internationella sekreterare Dan Eriksson har gjort två veckors praktik hos NPD i Sachsens delstatsparlament.⁹⁶ Sådant imponerar gärna på andra liknande grupper i den svenska miljön.

Ett möjligt exempel på påverkan är Svenska Motståndsrörelsen som traditionellt uppvisar sektliknande drag. Även de har inlett en ”charmoffensiv”, gjort hemsidan mer inbjudande och börjat förstå värdet av att föra samtal, även med meningsmotståndare. Samtidigt finns våldet närvarande där aktivister från Svenska Motståndsrörelsen. Aktivister har på senare tid varit inblandade i flera våldsdåd.

Risken är samtidigt att de relativa framgångar som Svenskarnas Parti upplevt kommer till vägs ände. De har just nu lite av en smekmånad och frågan är vad som händer när framgångarna uteblir och om valet blir ett fiasko. Pendeln riskerar då att slå över till fördel för mer militanta och våldsromantiska strömningar, så som skett många gånger förut.

94 Exempel: Svenskarnas Parti: <http://www.svenskarnasparti.se/2012/01/02/sa-minns-vi-2011/> (besökt 29/11 2012) och Svenskarnas Parti: <http://www.svenskarnasparti.se/2012/10/01/svenskarnas-parti-stadar-efter-barplockarna/> (besökt 29/11 2012)

95 Se exempel: Östran.se: http://www.ostran.se/NYHETER/Kalmar/hoegerextremt_parti_sponsrar_fotbollsmaal (besökt 29/11 2012), UNT.se: <http://www.unt.se/inc/print/sopor-dumpades-framfor-kommunhus-1880958-default.aspx> (besökt 29/11 2012) och Sveriges Radio: http://sverigesradio.se/sida/grupp_sida.aspx?programid=3064&grupp=18600&artikel=5291734 (besökt 29/11 2012).

96 Realisten: <http://www.realisten.se/2012/04/27/dan-eriksson-ges-unik-insyn-i-sachsiska-delstatsparlamentet/> (besökt 29/11 2012).

A large, bold blue cross graphic is centered on a white background. The cross is formed by two thick, solid blue lines that intersect at the center. The lines extend from the top-left and bottom-right corners towards the center, and from the top-right and bottom-left corners towards the center.

**ORGANISERAD
INTOLERANS
I FINLAND**

Sannfinländarna

Med några få avbrott har det ända sedan 1930-talet suttit riksdagsledamöter från högerpopulistiska eller högerradikala partier i Finlands riksdag. Efter det misslyckade Mäntsäläupproret 1932, då den fascistiska Lapporörelsen, som drev de finsk-ugriska folkens (frändefolkens) sak, försökte fälla den finländska regeringen, blev extremhögern tvungen att även organisera sig parlamentariskt.⁹⁷ Fosterländska folkrörelsen (Isänmaallinen kansanliike, IKL) grundades 1932 – bara ett par månaders efter att Mäntsäläupproret hade slagits ned⁹⁸ – för att fortsätta Lapporörelsens arbete från riksdagen. I och med fredsavtalet i Paris förbjöds IKL vid andra världskrigets slut.

Efter andra världskriget intogs platsen som konservativ utmanare till radikalhögern av högerpopulistiska Finlands småbondeparti som grundades 1959 av Veikko Vennamo i protest mot sitt parti Agrarförbundet. Namnet ändrades efter några år till Finlands landsbygdsparti (FLP) och Vennamo valdes in i riksdagen. Senare fungerade Veikko Vennamos son Pekka Vennamo som en framträdande ledargestalt för FLP.

I början av 1970-talet stöddes FLP av omkring tio procent av väljarna men i slutet av 1980-talet mattades stödet av på grund av interna stridigheter och det faktum att man hade regeringsansvaret 1983–1987.⁹⁹ Därefter gick det allt sämre för partiet i valen.¹⁰⁰ Trots nedgången hade FLP dock stor betydelse för den invandrarfientliga debatten på 1980- och 1990-talen. Särskilt blev FLP:s riksdagsledamot Sulo Aittoniemi känd för sina otaliga rasistiska ställningstaganden.¹⁰¹ Aittoniemi målade upp bilden av sig själv och FLP som enda representant för den vanliga medborgaren och önskade bland annat att ”folkets röst” skulle höras innan Finland fick likadana problem som de ”flyktingvän-

97 Uola, Mikko (1982), *Sinimusta veljeskunta: Isänmaallinen kansanliike 1932–1944*, s. 17 Otava, Helsingfors; Karvonen, Lauri. (1988), *From White to Blue and Black: Finnish Fascism in the Interwar Period*, University of Helsinki Press. s. 18-25,

98 Karvonen, Lauri. (1988), *From White to Blue and Black: Finnish Fascism in the Interwar Period*, University of Helsinki Press. s. 25.

99 Wiberg, Matti 2011: *Mitä populismi on? Teoksessa: Matti Wiberg (red.) Populismi. Kriittinen arvio*. Edita, Helsinki. s. 21.

100 1991: 4,85 % och 1995: 1,3 %

101 Riksdagen 2001: Sulo Aittoniemi, Alkiolainen keskustaryhmä. Budgetmotion 380/2001.

liga” länderna.¹⁰² Aittoniemi lade varje år budgetmotioner och ställde skriftliga frågor om avvisning av somaliska flyktingar.

När FLP gick i konkurs 1995 lämnades en öppning för ett parti på det finländska partifältet genom vilken såväl radikalhögern som de mer moderata högerpopulistiska partierna hoppades kunna tränga sig in i riksdagen. Längs partipolitikens högerkant trevade sig främst Sannfinländarna fram och fortsatte i Vennamos populistiska tradition med en något förnyad framtoning.

IKL, som uppstått på nytt under namnet Isänmaallinen Kansallis-Liitto, Fosterländska Folkförbundet, försökte också ta upp den fallna manteln och strävade efter att infoga FLP som en del av den radikala högerens tradition. Järviharju utmanade Sannfinländarna och uppmanade alla FLP:s gamla medlemmar att ”i samlad tropp komma med i det fosterländska arbete som ni bedrev i FLP:s namn. Det arbetet fortsätter i IKL:s namn!”¹⁰³

När IKL:s verksamhet mattades av i slutet av 1990-talet började organisationens unga aktivister Teemu Lahtinen och Jura Jukola dra upp riktlinjerna för en ny nationalistisk ungdomsorganisation.

På hakkapeliternas dag, den 6 november 1998, grundade Jura Jukola, Teemu Lahtinen, Mika Purjesalo och Mikko Mikonmaa Suomen Sisu, som ungdomsförbund till Finskhetsförbundet, en organisation som funnits sedan 1906 med syftet att bevaka det finska språkets ställning. Vid en gravsten som bar slagordet ”För Storfinland” svor de stiftande medlemmarna en ed till Finlands folk och fosterlandet att kämpa för dem in i minsta detalj.¹⁰⁴

1997 blev Timo Soini ledare för Sannfinländarna. Han var den sista partisekreteraren i FLP och en av Sannfinländarnas stiftande medlemmar. Sannfinländarnas första kraftmätning var riksdagsvalet 1999 som blev ett bakslag då partiet bara fick ett enda mandat. I 2003 års riksdagsval fick Sannfinländarna in tre ledamöter: Timo Soini, Raimo Vistbacka och Tony Halme. Den före detta showbrottaren Halme fortsatte i Aittoniemis fotspår och kom med rasistiska och chauvinistiska kommentarer om invandrare och flyktingar. Halme hade en tydlig ”invandringskritisk” profil vilket senare banade väg för en upptrappad invandringsfientlig debatt. Ordföranden Timo Soini spelade också en viktig roll för Sannfinländarnas uppgång. Det var genom honom som Sannfinländarnas mediebevakning och ”vinnarkarisma” stadigt ökade från 2006 års presidentval och Europavalet 2009 fram till riksdagsvalet på våren 2011.¹⁰⁵

I och med att Suomen Sisu och de invandrarfientliga rörelserna växte under 2000-talet började också Sannfinländarna genom sina valsegrar att befästa sin ställning som arvtagare till det högerpopulistiska FLP. Sannfinländarnas

102 Lydén, Marianne (2012), Jag är inte rasist. Jag vill bara ha främlingsfientliga röster, Söderströms, Helsingfors. s. 12

103 op. cit.

104 Grönroos, Simo (2008) Suomen Sisun 10-vuotishistoriikki. (Opublicerat arbete)

105 Puhakka, Sirpa (2012), Perin suomalainen jytky. Into, Helsingfors.

uppgång skedde i samverkan med Suomen Sisu. Suomen Sisus dåvarande ordförande Teemu Lahtinen stod redan 2004 som obunden kandidat på Sannfinländarnas lista. Enligt Lahtinen var detta det enda parti som gav sina medlemmar handlingsfrihet och tillät ”invandrarkritiker” att vara med i partiet.

2008 års kommunalval var ”invandrarkritikernas” inmarsch på riksnivå. Allt som allt ställde ett tjugotal kandidater från Suomen Sisu upp, av vilka största delen på Sannfinländarnas listor.¹⁰⁶ Förutom Soini fick även Jussi Halla-aho, ägare till bloggen Scripta, en rikstäckande mediebevakning. 2008 skedde också en betydande ökning av den invandrarfientliga debatten. Före kommunalvalet 2008 hade invandrapolitiken inte varit någon het potatis i dagspolitiken. Huvudströmningen inom riksdagen stödde åtminstone i ord ett mångkulturellt samhälle och en ökning av arbetskraftsinvandringen, även om Finlands invandringspolitik i praktiken var ganska hård jämfört med övriga Västeuropeiska länder. Det som emellertid var speciellt med den debatt som uppstod under vintern 2008–2009 om invandringen och mångkulturalismen var att den var så utbredd. Hela den finländska politiska eliten deltog plötsligt, inte bara enstaka riksdagsledamöter. Anmärkningsvärt var också att den ”invandringskritiska” debatten spred sig vitt och brett på nätet och i dagstidningarna.

Mainstreamingen av den invandringsfientliga debatten och att Suomen Sisu/Sannfinländarna fick så stor mediebevakning bidrog till partiets historiska valseger i riksdagsvalet 2011. Stödet för Sannfinländarna ökade från tidigare 4 procent – och fem riksdagsledamöter – till 19,1 procent och 39 riksdagsledamöter. Trots att det i riksdagsvalet 2011 inte enbart handlade om invandring och mångkulturalism,¹⁰⁷ var valsegern på många sätt kulmen på tjugo års slit inom den nationalistiska rörelsen. Suomen Sisu fungerade som en bro mellan valskrällan och de rörelser som flörtade med vit makt och andra fascistiska tankegångar.

Vad vill Sannfinländarna?

Sannfinländarnas politik karakteriseras ofta genom partiets två viktigaste teman, invandringsfientligheten och EU-skepticismen. I motsats till Sverigedemokraterna, som har sin bakgrund i nazistiska miljöer, finns Sannfinländarnas rötter inom agrarpopulismen som idealiserar landsbygden och småföretagsamheten. I den offentliga debatten betonas ofta partiets interna motsättningar och åsiktsskiljaktigheter, särskilt när det gäller socialpolitik och ekonomisk politik.

Trots partifunktionärernas avvikande ståndpunkter i fråga om ekonomisk

106 Yles Levande arkiv 2008.

107 Borg, Sami (2012), *Perussuomalaiset, Teoksessa: Sami Borg (red.) Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö: Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. 191–211.

politik finns det anledning att placera in Sannfinländarna i den högerpopulistiska partifamiljen. Redan 2000 funderade Timo Soini på en ny politisk linje för Sannfinländarna, utifrån de europeiska högerpopulistiska partierna.¹⁰⁸ Soini förnekade att stödet för Jörg Haiders österrikiska Frihetsparti och den norske populisterna Carl I Hagens Fremskrittsparti berodde på utlänningsfientlighet. Att bunta ihop högerpopulism med rasism, säger han, är en alltför lättvindig förklaring till framgången.¹⁰⁹ Österrikiska Frihetspartiets och norska Framstegspartiets popularitet beror enligt Soini på att båda talar folkets språk och tar folkets problem på allvar, oavsett om dessa hänför sig till mångkulturalismen eller ”något annat”.¹¹⁰

Senare har Soini definierat Sannfinländarna som ett arbetarparti utan socialism.¹¹¹ Enligt Soini företräder Sannfinländarna arbetarklassen – eller folket – och talar för hela nationen. Det här gör man genom att placera sig ovanför den vänster-högeraxel som karakteriserar de ”gamla partierna”.¹¹² Sannfinländarna betonar kraftfullt identitet och kultur som det centrala i sitt politiska tänkande. Sålunda behandlas alla frågor om ekonomisk rättvisa i termer av kultur.¹¹³ I valprogrammet linjeras bland annat att “fosterländskheten och finskheten förenar människorna över de sociala gränserna, över inkomstklasserna, över utbildningsnivån, partimeningsskiljaktigheter och ideologiska övertygelser”.

I sitt valprogram inför riksdagsvalet 2011 definierar Sannfinländarna sig som ett nationellt och kristligt-socialt parti.¹¹⁴ Finskheten är det mest centrala politiska begreppet. Partiets värdegrund vilar på folksuveränitetsprincipen och förvaret av finskheten. “Endast och allenast det folk som utgör en från andra folk åtskild nation har den evinnerliga och oinskränkta rätten att alltid fritt och självständigt bestämma över sina egna frågor” enligt Sannfinländarna.

En genomgång av Sannfinländarnas valprogram pekar också på att partiets linjer i fråga om invandring har stramats åt och hårdnat. Kulmen nås med det “njugga” valmanifest som Suomen Sisu kandidater utformar inför riksdagsvalet 2011 varifrån Sannfinländarna tar flera centrala delar till sitt valprogram

108 Karjalainen 2/12 2000: Soini kokooa uutta oikeistopuoluetta.

109 MTV3 2/12 2000, <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/perussuomalaisten-soinikokooa-uutta-puoluetta/2000/12/39154> (besökt 14/8 2012).

110 Image 8/2010. <http://www.image.fi/artikkelit/timo-soini-suuri-johtaja> (besökt 14.8.2012).

111 Nykypäivä 1/7 2011, <http://www.digipaper.fi/nykypaiva/69297/index.php?pgnumb=9> (besökt 12/8 2012)

112 Jfr med programförklaringen i riksdagsvalet: “Vi tror varken på högerns penningvälde eller på vänstern systemvälde. Framför allt tror vi på människan och ställer alla förväntningar på henne.”

113 Ojajärvi, Jussi 2012: Kansan nimissä omin luvin? Uusisänmaallisen populismin retoriikka poliittisen identiteetin tekemisenä. Esitelmä Populismin olemus-seminaarissa. Tammerfors universitet, 27/1 2012.

114 Sannfinländarna 28/2 2011.

inför riksdagsvalet.¹¹⁵ Utgångspunkten för invandringspolitiken ska enligt Sannfinländarna vara att “ta seden dit man kommer”. Partiet vill bland annat påskynda behandlingen av asylärenden, införa ett förfarande för snabbavvisning, avbryta utbetalning av ekonomiskt stöd till “asylsökande utan asylskäl” samt skärpa villkoren för familjeåterföreningar och medborgarskap.

Kärnan i Sannfinländarnas politik utmärks av en blandning av etnonationalism eller nativism och traditionell konservatism, även om partiet inte har anammat de mer radikala kraven hos sina europeiska systerpartier.¹¹⁶ Under de senaste åren har även populismen blivit en del av Sannfinländarnas politiska självbild. I partiets valprogram inför riksdagsvalet 2011 står det att ”Sannfinländarna omfattar ett demokratibegrepp som grundas på populism eller folkets gunst och inte ett som är elitistiskt eller byråkratiskt”. FLP proklamerade sig som populisterna i sitt partiprogram 1992 medan Sannfinländarna gjorde det först inför riksdagsvalet 2011.¹¹⁷ Enligt Soinis egen utsago utgår de populistiska värderingarna från det traditionella bondesamhällets normer. Exempel på karakteristiska värden som populismen hyllar är familjen, religionen, redbarhet, arbete, stöd till småföretagare och att motarbeta korrup­tion, byråkrati, de stora enheterna och storkapitalet.¹¹⁸

Vilka är Sannfinländarna?

Enligt Sami Borg som forskar om röstningsbeteenden beror Sannfinländarnas framgång i valet 2011 på såväl långsiktiga förändringar av finländarnas röstningsbeteenden som olika händelser inom den politiska närhistorien. De finländska väljarnas politiska rörlighet har ökat under de senaste decennierna och en kritisk attityd gentemot politiker har blivit allt vanligare. Ända sedan 1980-talet har 70–80 procent av finländarna ansett att partierna drar sig allt längre bort från de vanliga människornas problem. I en undersökning som utfördes 1975–2003 anser omkring 60 procent av befolkningen, åtminstone delvis, att de inte har något att säga till om när det gäller det som regering och riksdag beslutar om.¹¹⁹

I 2011 års riksdagsval röstade, jämfört med andra partier, särskilt män, 35–64-åringar, låginkomsttagare och personer med som högst yrkesinriktad utbildning på mellannivå på Sannfinländarna. Endast 33 procent av partiets

115 Arter, David 2010: The Breakthrough of Another West European Populist Radical Right Party? The Case of the True Finns. *Government and Opposition*, 45 (4), s. 498.

116 Arter, David (2010), The Breakthrough of Another West European Populist Radical Right Party? The Case of the True Finns. *Government and Opposition*, 45 (4), s. 202.

117 Ruostetsaari, Ilkka (2011), Populistiset piirteet vennamolais-soinilaiseen puolueen ohjelmassa. Teoksessa: Matti Wiberg (red.) *Populismi. Kriittinen arvio*. Edita, Helsingfors. s. 97.

118 Soini, Timo (2008), *Maisterisjätkä*. Tammi, Helsingfors. s. 169.

119 Borg, Sami (2012), *Perussuomalaiset*, Teoksessa: Sami Borg (red.) *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö: Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. s. 193.

väljare var kvinnor.¹²⁰ Det råder nog en korrelation mellan det stora stödet för Sannfinländarna och den allmänna ökningen av valdeltagandet, men särskilt med valdeltagandet för män.¹²¹ Den ”invandringskritiska” rörelsen kan framför allt sägas vara männens politiska rörelse.¹²²

Bland låginkomsttagare och bidragstagare rönste Sannfinländarna knappt någon framgång i 2011 års riksdagsval. Bland Sannfinländarnas väljare fanns det näst minsta antalet låginkomsttagare efter Samlingspartiet men näst största antalet medelinkomsttagare. Omkring två tredjedelar av sympatisörerna hade högst yrkesinriktad examen på mellanstadienivå.¹²³ Begreppen klassidentitet och arbetarparti avspeglar väl fördelningen på yrkesställning bland Sannfinländarnas väljare. Omkring 40 procent av Sannfinländarnas väljare tillhörde de icke professionella yrkeskategorierna. Endast socialistiska Vänsterförbundets anhängare var lika arbetarbetonade. Bland företagare återigen hade Sannfinländarna näst flest anhängare efter borgerliga Samlingspartiet. Tjänstemän fanns det väldigt få av bland Sannfinländarnas väljare. Sannfinländarnas anhängare låg också i något högre inkomstklasser än Socialdemokraternas anhängare.¹²⁴

De viktigaste grunderna för väljarnas beslut att rösta på Sannfinländarna var utifrån enkätsvar viljan att få fart på det förstelnade partisystemet och viljan att skärpa Finlands invandringspolitik och inskränka invandrares rättigheter. Motståndet mot invandring var det bland viktigaste för de väljare som redan tidigare hade röstat på Sannfinländarna.¹²⁵ När anhängarna ombads att besvara öppna frågor om vad som var den viktigaste orsaken till deras val av parti hamnade motståndet mot invandringen däremot på andra plats efter viljan att få till stånd en förändring, särskilt bland partiets gamla sympatisörer.¹²⁶

Jämfört med andra partier lade Sannfinländarnas anhängare också klart mer vikt vid brottsbekämpningen och invandringspolitiken.¹²⁷ När Helsingin Sanomat i november 2011 lät TNS Gallup genomföra en enkätundersökning om hur anhängarna till olika partier ställde sig till rasism, identifierade 27 procent av Sannfinländarnas anhängare många eller ganska många rasistiska drag hos

120 Suhonen, Pertti (2011), *Mistä perussuomalaiset tulevat*. Teoksessa: Matti Wiberg (red.) *Populismi. Kriittinen arvio*. Edita, Helsingfors. s. 66.

121 op. cit.

122 Nieminen, Jiri (2011), *Kolmannen aallon oikeistoradikalismien sukupuolittunut kannatus: poliittinen tyyli ja nuoret miehet*. *Politiikka*, 53 (4), s. 303–311.

123 op. cit. s. 68.

124 Rahkonen, Juha (2011), *Perussuomalaisten ruumiinavaus: Onko työväen protestipuolueen kannatus saavuttanut vielä ylärajaansa? Yhteiskuntapolitiikka*, 76 (4), 425–435.

125 Borg, Sami (2012), *Perussuomalaiset*, Teoksessa: Sami Borg (red.) *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö: Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. s. 202.

126 op. cit. 206.

127 Borg, Sami (2012) *Tärkeimmät asiakysymykset ja vakavimmat ongelmat*. Teoksessa: Sami Borg (red.) *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö: Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. s. 250.

sig själva. 58 procent av Sannfinländarnas anhängare ansåg att islam är ett hot mot värderingarna och demokratin i västvärlden. Över hälften av Sannfinländarnas anhängare höll helt eller delvis med om tanken att ”människor som tillhör vissa raser helt enkelt inte passar in i det moderna samhället”. Av alla finländare höll 29 procent med om detta.¹²⁸

28 procent av Sannfinländarnas anhängare höll delvis eller helt med om att det för samhället är bättre att människor ur olika kulturer lever åtskilda och inte bebländar sig med varandra. På motsvarande sätt höll 36 procent av partiets anhängare delvis eller helt med om att man måste erkänna det faktum att vissa folkslag är intelligentare än andra.¹²⁹

Vart är de på väg?

Trots att Timo Soini redan i början av 2012 lovade att Sannfinländarna noggrant skulle gallra sina kandidatlistor, förekom det en stor mängd avslöjanden om partiets kandidatnomineringar inför kommunalvalet i oktober. Timo Soini har upprepade gånger betonat att partiet inte accepterar rasister på sina kandidatlistor. Trots detta blev många av partiets kandidater ökända för sina rasistiska uttalanden. I Vasa väckte kandidaten uppmärksamhet genom att bära en nynazistisk tröja med texten Blood & Honour på sin kandidatbild. En annan kandidats uttalanden om att koka muslimer levande och skjuta politiker ledde till polisutredning.¹³⁰ En kandidat från Suomen Sisu hävdade att ”kontrajihadisterna alltid har haft rätt” och ”muselmanernas” mål är att ta livet av kristna. En annan av Suomen Sisus kandidater föreslog att ”homoaktivister” skulle dödas.¹³¹ Det går inte att av enskilda kandidaters uttalanden dra några slutsatser om partiets hela kandidatkår men uttalandena visar att invandringstemat spelar en viktig roll för många av Sannfinländarnas kandidater och att många kandidater har radikala synpunkter i fråga om det här ämnet.

I kommunalvalet 2012 ökade Sannfinländarnas röstetal med 7 procentenheter jämfört med kommunalvalet 2008 och fick totalt 12,3 % av rösterna. Detta innebär att 752 nya Sannfinländare inleder sitt fullmäktigearbete i början av 2013. Sannfinländarnas valresultat har kallats för ”oskräll” eftersom partiet fick betydligt färre röster än i det föregående riksdagsvalet. Partiet stärkte dock sina ställningar, särskilt i små och medelstora kommuner, och hamnade bland de tre största partierna i totalt 119 kommuner.¹³² Det största stödet fick partiet

128 <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Yli+puolet+perussuomalaisten+kannattajista+haluaa+markan+takaisin/1135263568945>, (besökt 120912).

129 <http://blogit.hs.fi/hsnext/rasismigallupinmateriaalit-avoimena-tietona>, (besökt 120914).

130 <http://kunnollisvaalit-2012.blogspot.fi>, (12/9 2012).

131 op. cit.

132 http://yle.fi/uutiset/perussuomalaisten_jytty_tuntuu_pikkukunnissa/6356056, (besökt 20/112012).

i regioner med stor arbetslöshet och i landsbygds- och industriregioner.¹³³

I och med kommunalvalet har Sannfinländarna etablerat sig bland de fyra största partierna. Att Sannfinländarna blivit etablerade medför också utmaningar när det gäller partiets framtid. Invandringsdebatten har lagt sig märkbart i jämförelse med föregående kommunalval och riksdagsperioden har inte varit lätt för partiet. Den förvärrade eurokrisen och sexpartiregeringen har å andra sidan gett det "eurokritiska" och EU-negativa oppositionspartiet en möjlighet att profilera sig.

Den centrala framtidsfrågan för Sannfinländarna gäller Suomen Sisus och deras ställning och inflytande inom partiet. Jussi Halla-aho fördubblade sitt röstetal i kommunalvalet samtidigt som Timo Soini fick 2 603 färre röster. De "invandringskritiska" kandidaterna klarade sig för övrigt också bra i valet, av de kandidater som undertecknat det "njugga" valmanifestet blev alla invalda och nästan alla ökade sitt röstetal. Med Halla-ahos egna ord fanns det i detta kommunalval "märkbart fler" njugga kandidater än i det föregående.¹³⁴

Att de "invandringskritiska" kandidaternas ställning stärkts och ett stort eget röstetal kan delvis vara orsaken till Jussi Halla-ahos utspel bara några veckor efter valet. Halla-aho meddelade att han höll alla "dörrar öppna" i fråga om en eventuell ordförandesträd inom partiet och han betonade att valresultatet stärker efterfrågan på en invandringskritisk rörelse.¹³⁵ Halla-ahos uttalande avslöjade Sannfinländarnas interna motsättningar och kraftmätningarna mellan olika fraktioner. Timo Soini har lett partiet i 15 år.

Målet för Suomen Sisus medlemmar inom Sannfinländarna var i slutet av 2000-talet – fint uttryckt – "att politisera invandringen". De uppnådde sitt mål. Sannfinländarna har anammat de "invandringskritiska" ståndpunkterna inom invandringpolitiken. Den tidigare marginella invandringsfrågan har blivit en central tvistefråga, mot vilken även andra politiska frågor mäts. Invandringpolitiken ses inte enbart som en intressekonflikt mellan finländare och invandrare utan den har framför allt gjorts till en identitetsfråga, en "kulturernas kamp". Sannfinländarna har framgångsrikt knutit samman flera olika politiska frågor till några få motsatsförhållanden: finländarna mot utomeuropéer, finländarna mot sydeuropéer, vanligt folk mot eliten.

Den största utmaningen för Sannfinländarna är att utifrån dessa motsatsförhållanden utveckla sin politiska linje för att behålla sin position och sitt stöd. Elitfientligheten, EU-negativismen och kritiken av invandringen kommer inte att hålla på lång sikt om inte partiet visar upp konkreta politiska åstadkommanden. Medlemmarna i Suomen Sisus och de "invandringskritiska"

133 http://yle.fi/uutiset/perussuomalaisten_jytky_tuntuu_pikkukunnissa/6356056, (besökt 20/11 2012).

134 http://www.halla-aho.com/scripta/vahan_vaaleista.html besökt (20/11 2012).

135 Helsingin Sanomat, <http://www.hs.fi/politiikka/Halla-aho+pit%C3%A4%C3%A4+ovea+auki+puheenjohtajakisaan/a1305619046007>, (20/11 2012).

utgör också en intern utmaning för partiet, där det finns ett betydande antal aktiva som trycker på mer traditionella social- och arbetsmarknadspolitiska frågor. Om Suomen Sisu-medlemmarna får en starkare ställning än förut inom partiet kommer Sannfinländarnas utveckling i riktning mot de kontinentaleuropeiska högerradikala partierna att intensifieras. Om partiet i fortsättningen ingriper kraftfullare i rasistiska utspel än man gjort tidigare är det inte heller otänkbart att de “invandringskritiska” aktörerna försöker bilda en egen organisation.

Finska kontrajihad-miljön

Den antimuslimska så kallade kontrajihadistiska aktiviteten i Finland har sitt ursprung i den ”invandringskritiska” rörelsen, Suomen Sisu och dess mångåriga medlem, Jussi Halla-ahos blogg Scripta.

1999 grundade Suomen Sisu ett nationalistiskt debattforum, som i nästan 10 år fungerade som en av de viktigaste diskussionskanalerna för alla slags nationalistiska högerextremister. Utvecklingen av den finländska nationellt sinnade rörelsen under de senaste tio åren personifieras av i Jussi Halla-aho som anslutit sig till Suomen Sisu genom det nationalistiska debattforumet. Halla-ahos har varit inspirerad av den amerikanska vetenskapliga rasismen.¹³⁶ Den vetenskapliga rasismen hade ännu ganska stort inflytande på den finländska nationalistiska rörelsen i början av 2000-talet och ett stort urval av forskningsinriktningens skrifter presenterades på Suomen Sibus hemsida.

2003 började Halla-aho driva sin blogg Scripta, där han huvudsakligen kom att granska Finlands invandringspolitik. Redan på ett tidigt stadium hade Halla-aho utöver den vetenskapliga rasismen ett islamfientligt perspektiv.

2006 gjorde Suomen Sisu sitt första offentliga antimuslimska uttalande när organisationen för första gången i Finland publicerade Mohammedkarikatyrerna från danska Jyllands-Posten. Sibus publicering ägde rum efter att Sverigedemokraterna hade lagt upp bilderna på sin hemsida. När Sverigedemokraternas webbleverantör släckte ner deras hemsida efter påtryckningar av svenska SÄPO beslutade Suomen Sisu att publicera bilderna följande dag ”som stöd till Sverigedemokraterna och för att testa gränserna för yttrandefriheten”.¹³⁷

Bråket om Mohammedkarikatyrerna var den vattendelare varefter islamfientligheten blev en tydlig del av de ökande invandringsfientliga skrivierna i Finland. 2005 började flera av diskussionsforumets nationellt sinnade skribenter att lägga upp egna bloggar som en del av det rasistiska bloggnätverket. Scripta var den äldsta och viktigaste av de här bloggarna men det diskuterades aktivt även i kommentarfälten på flera andra bloggar. Det som förenade bloggarna var förutom övertygelsen att invandring och mångkulturalism är förödande även en islamfientlighet som förebådade kontrajihadismen.

136 Halla-aho, Jussi 3.9.2001: Zona Incorrecta. Osoitteessa: <http://web.archive.org/web/20010903145941/www.helsinki.fi/~hallaaho/zonafin.html>, (besökt 14/9 2012).

137 Intervju med Teemu Lahtinen, 11/7 2012.

Den första vågen av invandringskritiska bloggar inföll mellan slutet av 2005 början av 2007.¹³⁸ Ämnet för skrivierna var bland annat den låga samsättningsgraden bland somalierna,¹³⁹ positiv särbehandling¹⁴⁰ och islamiseringen av västerlandet.¹⁴¹ De invandringskritiska bloggarna skapades under en tid då det fanns utrymme för politiska rörelser på nätforumen. Enligt vissas bedömning är den invandringskritiska rörelsen internetepokens första betydelsefulla politiska rörelse i Finland.

I mitten av 2000-talet var bloggen *Gates of Vienna* en viktig förebild för de kraftigt ökande antimuslimska skrivierna i Finland. På tacksägelsedagen 2008 tackades bloggans korrespondenter och översättare från olika länder på *Gates of Vienna*. Förutom Jussi Halla-aho tackades även *Tundra Tabloids* Kenneth Sikorski och bloggen *Vasarahammer* från Finland.

Under 2008 började gästboken på Jussi Halla-ahos blogg *Scripta* bli en allt viktigare debattplattform för den invandringsfientliga rörelsen. En grupp av de mest aktiva gästskribenterna på bloggen och aktivister från *Suomen Sisu* grundade *Hommaforum* med utgångspunkt i gästboken. I och med grundandet av *Hommaforum* stängdes *Suomen Sisus* diskussionsforum och Halla-ahos gästbok. Den rörelse som samlades runt *Hommaforum* tog avstånd från den finländska extremhögerns tidigare radikalism och började i stället tala om sig själv som en "invandringskritisk rörelse". Så karakteriseras den även i dag i medierna när man talar om rörelsen.

Hommaforum och olika "invandringskritiska" bloggar fungerade i slutet av 2000-talet som den viktigaste grogrunden för den antimuslimska tankevärlden i Finland. Men det fanns inte särskilt många egentliga kontrajihadistiska bloggar. Den viktigaste kontrajihadistiska bloggen är Kenneth Sikorskis *Tundra Tabloids*. När kontrajihadrörelsens internationella konferenser inleddes i Köpenhamn på våren 2007 var Sikorski på plats för att tala om läget i Finland.

2011 grundades en finsk avdelning av *English Defence League*, *Finnish Defence League* (FDL). FDL är den enda egentliga kontrajihadrörelsen i Finland. Nätverkets verksamhet inskränker sig dock tills vidare till en sida på Facebook och en hemsida. Den enda som gjort offentliga framträdanden är *Mimosa DeDanann*, alias *Mimosa*.

138 Några viktiga bloggar och när de grundades: *Scripta* (juni 2003), *Keisarin uudet vaatteen* (november 2005), *Laiva on täynnä* (januari 2006), *Vasarahammer* (april 2006), *Reinoblog* (maj 2006), *Hätäpäiden kalinaa/IDA* (december 2006), *Suomalian sanomat* (mars 2007), *Kullervo kalervonpoika* (mars 2007). Här kan också nämnas den något vid sidan om dessa kontrajihadistiska *Tundra Tabloids* (september 2005).

139 Bloggen *Laiva on täynnä*, 14/6 2006, <http://laivaontaynna.blogspot.fi/2006/06/islam-on-meemi.html> (besökt 17/9 2012).

140 *Reinoblogi* 15/10 2006, <http://reinoblog.blogspot.fi/2006/10/positiiviset-erityistoimenpiteet.html> (besökt 2/9 2012).

141 Bloggen *Laiva on täynnä*, 14/6 2006, <http://laivaontaynna.blogspot.fi/2006/06/islam-on-meemi.html> (besökt 17/9 2012)

Vilka är de och vad vill de?

I Finland representeras kontrajihadismen främst av de ”invandringskritiska” med bakgrund i Suomen Sisu. De mest kända är Jussi Halla-aho, Olli Immonen, James Hirvisaari och Juho Eerola som 2011 kom in i riksdagen. Det bör emellertid noteras att dessa fyra riksdagsledamöter i första hand definierar sig som nationalistiskt sinnade trots att deras texter ofta är skolboksexempel på kontrajihadism, där såväl den inre fienden de rödgröna feministerna som den yttre fienden, muslimerna, får sin beskärda del.

I slutet av november 2008 publicerade Helsingin Sanomat en helsidesartikel om Halla-aho, där man utforskade Halla-ahos tankevärld. Vid den här tidpunkten hade Halla-aho helt och hållet anammat de centrala idéerna hos den antimuslimska extremhögern. ”Nästan alla problem som är förknippade med invandring beror på islam – eller inte islam utan på muslimerna”, berättade Halla-aho för redaktören. Bakom ”mångkulturalismen [...] som baseras på ett nationellt självhat” ligger enligt Halla-aho kommunister som vänt kappan efter vinden.¹⁴²

Intervjun med Halla-aho i Helsingin Sanomat tog även upp det stora antalet ”invandringskritiska” bloggar. Den rasistiska debatt som redan i årtal hade svallat på nätet började i samband med kommunalvalet att flöda ymnigt även i de stora dagstidningarnas diskussionsforum. Den humoristiska uppmaningen i gästboken på Halla-ahos blogg i november 2008 ”Spam and destroy!1!” är en träffande beskrivning av rörelsens tillvägagångssätt.¹⁴³ Scriptas och andra bloggarnas kommentarer om mainstreamnyheter gjorde att bloggläsarna hittade till nyheternas kommentarfält och fyllde dem med rasistiska skrivelser. I allmänhet var fienden en somalier som ”representerade” islam.

För kontrajihadisterna är inte islam först och främst en religion utan en totalitär politisk rörelse. Kontrajihadisternas vana att underblåsa hat och rasism mot alla muslimer är ett sätt att koppla radikala islamisters aktiviteter och dåd till alla muslimer. De sannfinländska riksdagsledamöterna Jussi Halla-aho och James Hirvisaari¹⁴⁴ har båda dömts för hets mot folkgrupp för sina generaliserande och rasistiska skrivelser om muslimer. Båda hävdar att de verkar sig inom ramen för yttrandefriheten.

Enligt Hirvisaari kommer det även i Finland i takt med den obegränsade invandringen av muslimer att bli en ökning av den ”äkta rasismen”. Denna rasism kommer enligt Hirvisaari i synnerhet att riktas mot judar men även

142 Helsingin Sanomat 30/11 2008, Mitä Jussi Halla-aho oikein tahtoo? hs, Sunnuntai; se även Halla-aho 30/11 2008, http://www.halla-aho.com/scripta/kommentti_paivan_hesariin.html [besökt 14/9 2012].

143 Halla-aho 12/11 2008, <http://www.halla-aho.com/scripta/guestbook/3781.html> (besökt 4/9 2012)

144 Kouvola hovrätts dom R 10/1164.

mot urbefolkningen och andra etniska grupper. Vi kommer att få uppleva “diskriminering, olidlig arrogans och dåligt uppförande, hat, kvinnoförtryck, stympning av barn, sexuellt ofredande och förföljelse av minoriteter, upplopp, flaggbränning, bråk och stök, droger, rån, våldtäkter, pedofili, polygami, barnäktenskap, hedersvåld, ritualslacht, spöstraff, steningar med flera fullständigt avskyvärda och genomfalska sedvänjor och fenomen på köpet.”¹⁴⁵

Även i Finland använder kontrajihadisterna argument kopplade till jämlikhet och kvinnors ställning när de beskriver islam som en patriarkal och reaktionär ideologi som innehåller fundamentala kvinnoförtryckande bruk och strukturer som inte får komma till Europa. Samtidigt som kontrajihadisterna starkt kritiserar den så kallade vänsterinriktade feminismen som betonar könsrollerna och brytandet av makthierarkierna mellan könen framhäver de den västerländska kvinnans ställning och fördelar. Bland varningarna i den finländska ”invandringskritiska” skrivierna hittar man rikligt med kontrajihadistiska favoritbegrepp som det demografiska hotet och den tickande befolkningsbomben.¹⁴⁶

Ett annat favoritämne bland “invandringskritiker” och kontrajihadister är våldtäkter utförda av utlänningar, som presenteras som en direkt följd av invandringspolitiken eller till och med som kännetecknande för vissa grupper av människor.¹⁴⁷ Ämnet har också debatterats i riksdagen på initiativ av riksdagsledamoten Olli Immonen.¹⁴⁸ Som exempel på islams fördärlighet använder man ofta gärningar som riktar sig mot kvinnor och barn, som hedersvåld, könsstympning av flickor, tvångsäktenskap och månggifte. Man hävdar också att muslimer är odemokratiska och motsätter sig västerländska värderingar, är antisemiter och motståndare till sexuella minoriteters rättigheter.¹⁴⁹ Precis som islam framställs som en totalitär ideologi, framställs även kvinnoförtrycket

145 op. cit.

146 Se t.ex. Immonen 26/8 2009, <http://immonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/2009/08/26/euroopan-islamisoitumisesta-paljon-ongelmia> (besökt 27/9 2012), Hirvisaari 2/5 2009, <http://jameshirvisaari.puheenvuoro.uusisuomi.fi/2009/05/02/ravistelelavideopatka> (besökt 27/9 2012) och Halla-aho 21/2 2006, http://www.halla-aho.com/scripta/suvaitsevaisuuden_umpikuja.html (besökt 27/9 2012).

147 Riksdagen 2011, <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/akxhrefsh?{KEY}=KK+153/2011+vp> (besökt 27/9 2012), Hirvisaari 30/9 2008, <http://jameshirvisaari.blogspot.fi/2008/09/espoossa-70-poliisin-tietoon-tulleista.html> (besökt 27/9 2012), Halla-aho 13/9 2007, http://www.halla-aho.com/scripta/viela_raiskauksista.html (besökt 27/9 2012).

148 Riksdagen 2011, <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/akxhref.sh?{KEY}=KK+153/2011+vp> (besökt 27/9 2012)

149 Immonen 4/4 2010, <http://ollimmonen.net/094.html> (besökt 27/9 2012).

vanligen som något systematiskt och karakteristiskt för alla muslimer.¹⁵⁰

James Gonzo, informationsansvarig för den enda rent kontrajihadistiska gruppen i Finland, Finnish Defence League,¹⁵¹ summerar rörelsens ståndpunkter i en e-postintervju. Han säger att islam inte är någon egentlig religion utan en världsåskådning som baseras på teokratisk fascism. "Till det inre är islam etnocentrisk, sexistisk, xenofobisk, fascistisk, antisemitisk, antidemokratisk och våldsam. Den är motpolen till den västerländska världsåskådningen och det moderna civiliserade samhället får inte tillåta fascism i någon form", skriver Gonzo.

Vart är de på väg?

I Finland ökar islamofobin kraftigt men kontrajihadismen som politisk rörelse söker ännu sin form.¹⁵² Den antimuslimska rörelsens viktigaste föregångare, Jussi Halla-aho har offentligt meddelat att han överväger att delta i kampen om ordförandeposten i Sannfinländarna.

Trots Halla-ahos kopplingar till Gates of Vienna medverkar ingen av de ovan nämnda Sannfinländarna i den kontrajihadistiska rörelsen, åtminstone inte offentligt. De delar många av rörelsens ståndpunkter men deltar inte i dess uppbyggnad annat än att de påverkas av åsikterna. Även Hommaforum erbjuder en diskussionsplattform för kontrajihadistiska åsikter men forumet definierar sig inte själv som en del av rörelsen.

Finlands enda kontrajihadistiska grupp, Finnish Defence League har tills vidare bara en Facebooksida och en bastuklubb med enstaka anhängare och klarar bara av att mobilisera få människor utanför den egna lilla kretsen för nät-skriverier. Rörelsens försök att till exempel delta i Prideparaden i Tammerfors sommaren 2012 misslyckades – från FDL dök det bara upp en kärntrupp på tre personer. Även de försök att skapa en internationell Defence League-rörelse på europeisk nivå som FDL har deltagit i har hittills fullständigt misslyckats.

En central utmaning för FDL är just gruppens isolering från de andra nationalistiskt sinnade rörelserna. Sannfinländarna håller en hård linje mot medlemskap i FDL och rörelsen kan inte förvänta sig draghjälp från Sannfinländarna

150 Ett bra exempel på denna generalisering finns på Halla-ahos (30.9.2011) blogg: "En kultur där a) småflickor utsätts gruppvåldtäkter och b) våldtagna småflickor mördas för att försvara samhällets heder är ett nattsvart barbari av en sådan skala att en västerlänning har svårt att hantera det. Det faktum att den toleranta och medvetna måste vidmakthålla sin egen tro på den islamiska kulturens härlighet och i allmänhet också på alla kulturers jämställdhet orsakar vidare en kognitiv dissonans. Därför undviker man att diskutera det verkliga ämnet som pesten och uppmärksamheten flyttas någon annanstans, som egentligen inte alls hör till ämnet, t.ex. kvinnoförtrycket i börsbolagens styrelser eller det finländska våldet i nära relationer."

151 Intervju med James Gonzo 17/6 2012.

152 Yle 29/10 2012, http://yle.fi/uutiset/perussuomalainen_jytty_tuntuu_pikkukunni_ssa/6356056 (besökt 20/11 2012).

för sin verksamhet annat än indirekt.¹⁵³ FDL delar den kulturrasistiska tradition som hävdar den vita identiteten med sådana grupper som nyfascistiska Musta Sydän (Svart hjärta) som presenteras i nästa avsnitt. Båda grupperna har till exempel delat ut material från den franska gruppen Génération Identitaire som står för en vit europeisk identitet. I övrigt är grupperna helt olika. FDL:s verksamhet går ut på att få rörelsen att framstå som en liberal försvarare av europeiska värderingar medan högerradikala grupper av Musta Sydäns sort är uttalade motståndare till demokrati och liberalism.

Samtidigt tycks även andra antimuslimska rörelser utanför Sannfinländarna genomleva en lugn period, åtminstone för tillfället. Hommaforum uppdateras fortfarande lika regelbundet som 2011 men fick färre än hälften så många nya medlemmar 2012 än 2011¹⁵⁴. Forumets möjlighet att påverka den politiska dagordningen förfaller ha blivit svagare efter att den invandringskritiska rörelsens ledargestalter flyttat sin verksamhet till de parlamentariska arenorna. Dessutom kan det hända att de stora tidningshusens, framför allt Helsingin Sanomats, nya och hårdare modereringspolicy begränsar utrymmet för de islamofober som främst är aktiva på nätet.

153 Uusi Suomi 11/5 2012, www.uusisuomi.fi/kotimaa/122404-perussuomalaisten-yhteys-aarijarjestoon-merkittavissa-asemissa (besökt 20/11 2012)

154 Hommaforums statistik

Finska rasideologiska miljön

På 1980-talet började det förekomma sporadiska notiser i pressen om nazistskins som attackerade vietnamesiska flyktingar.¹⁵⁵ I Finland hade vid den tiden de första grupperna av så kallade white power-skinheads blivit aktiva, vilka hade som mål att utöva våld mot en av de sällsynta påtagligt utomeuropeiska minoriteterna i Finland.

Det hade funnits naziskins i Finland sedan slutet av 1970-talet men först i och med naziskinsrörelsens ”andra våg” i slutet av 1980-talet växte den från ett kamratgäng till något större.¹⁵⁶

När en rasistisk våldsvåg sköljde över Europa 1991 började även den finländska vit makt-rörelsen att växa försiktigt. I början av 1990-talet hade Finland precis sjunkit ner i en djup recession. 1991 tog Finland emot en grupp somaliska flyktingar som blev den andra påtagligt utomeuropeiska minoriteten i Finland. De somaliska flyktingarna blev utsatta för hänsynslös rasism på alla nivåer i samhället. Helsingin Sanomat publicerade både ledare och skämtteckningar med en ton som underbläste hatet mot Finlands nya flyktingbefolkning och flera medlemmar av riksdagspartierna höll anföranden där de i kraftfulla ordalag ifrågasatte mottagandet av somaliska flyktingar.

Naziskinsrörelsens ideologiska kompass fick emellertid inte bara den trångsynta fosterländskhet som väckts ur sin vintersömn att röra på sig. I början av 1990-talet gav den nynazistiska tänkaren Tapio Linna tillsammans med sin parhäst Rami Leskinen ut en serie rasistiska skrifter, där den vetenskapliga rasismen och vita nationalismen mötte den våldsbejakande antisemitismens och nationalsocialismens idéhistoria. Linna ledde också de finländska nazistgruppernas viktigaste nationalistiska radikalparti som hade lokalavdelningar och verksamhet runt om i Finland.¹⁵⁷ Skinsen deltog i radikalpartiets manifes-

155 Puuronen, Vesa (red.) 2001: Valkoisen vallan lähettiläät – rasismien arki ja arjen rasismi. Vastapaino, Tammerfors.

156 Valkoinen kapinahenki 28/2 2010: Finland: The Skinhead Story. International Skinhead Bulletin, 0/1997. <http://whiterebelsfinland.blogspot.fi/2010/02/finland-skinhead-story.html> (besökt 15/8 2012).

157 Naziskinsrörelsen deltog i Linnas projekt men subkulturen hade också sina egna röstbärare. Den ”tredje generationens naziskins” som blev aktiva i mitten av 1990-talet hade som sin läsning tidskriften Kalevan Soturi som gavs ut av Rami Leskinen och International Skinhead Bulletin som distribuerades från Finland. Valkoinen kapinahenki 28.2.2010b.

tationer och de evenemang som stöddes av den vita nationalismen ledde till sammandrabbningar mellan nynazisterna och deras motståndare åtminstone i Helsingfors och Åbo. Viktiga gäng var förutom storstädernas Helsinki skins och Turkilainen Perkele skins även den nynazistiska gruppen i Joensuu, som utåt hade blivit skinsrörelsens huvudstad. Skinsen i Joensuu fick internationell publicitet när de misshandlade en mörkhyad basketspelare. I Finland fick skinsen i Joensuu rykte om sig som hårdföra gatuslagskämpar genom att misshandla en massa andra ungdomar.

1998 dokumenterade Ögonvittnet, Yles undersökande program, Helsinki Skinheads våldshandlingar och verksamhet på 1990-talet i reportaget *Skini-
valkoinen Suomi*.¹⁵⁸ Enligt dokumentären fanns det före millennieskiftet omkring 1 000 naziskins i Finland,¹⁵⁹ men även då bara ett fåtal viktiga aktivister. Våldet var emellertid mycket omfattande åtminstone i Helsingfors, Åbo och Joensuu och över hälften av rörelsens aktiva var dömda för våldsbrott. Brottsrubriceringarna var bland annat skadegörelse, hemfridsbrott och misshandel.¹⁶⁰

Ett annat våldsbrott som fick väldigt stor publicitet inträffade i Helsingfors den 23 maj 1997, då ett femtiotal naziskins attackerade somalier som spelade fotboll på en idrottsplats i Helsingforsförorten Kontula.¹⁶¹ Gärningsmännen befann redan sig på platsen och trots polisens försök att hindra dem fortsatte de att slå på somalierna med tillhyggen och kastade stenar. Situationen lugnade inte ner sig förrän flera polispatruller kommit till platsen och polisen skjutit två varningsskott.¹⁶²

Efter masslagsmålet i Kontula började stödet för den finländska naziskinsrörelsen långsamt dala. Det finns säkert flera skäl till lågkonjunkturen för vit makt-musikscenen på 1990-talet, som att aktivisterna blev dömda till fängelse eller att de bildade familj.

Den största rättsprocessen mot naziskins ägde rum sommaren 1998, när tjugotvå skins som deltog i masslagsmålet i Kontula dömdes för brott mot den allmänna ordningen och säkerheten. Vid millennieskiftet fick naziskinsen inte längre återkommande rubriker i pressen och det finns väldigt lite offentlig information att tillgå om rörelsen från de åren.

På 2000-talet fanns det åtminstone några aktiva Blood & Honour-grupper i olika delar av Finland men deras aktiviteter, den bombastiska retoriken till trots, inriktades på musik och att arrangera små spelningar. På några orter, som Orivesi, Jyväskylä eller Kouvola, kunde konserter hållas någorlunda öppet

158 Yle 29/10 2012, http://yle.fi/uutiset/perussuomalaisten_jytty_tuntuu_pikkukunnissa/6356056 (besökt 20/11 2012).

159 Yles Levande arkiv 2009.

160 op. cit.

161 Helsingfors tingsrätts dom R 97/3299

162 op. cit.

men i huvudstadsregionen till exempel annonserade man inte öppet. Sedan naziskinhedsrörelsen bedarrat omkring millennieskiftet följde också en kortvarig lugn period för den ideologiska nationalsocialismen.

Avmattningen för naziskins-subkulturerna och den ideologiska nationalsocialismen ägde rum samtidigt som Suomen Sisu grundades och blev aktiv. De finländska högerextremisterna av alla olika schatteringar debatterade på Suomen Sisus nätforum och lyckades sålunda upprätthålla något slags kontinuitet. Perioden innebar även en ideologisk förnyelse för de finländska högerextremisterna. I kretsen kring Suomen Sisu talades det mycket om den ”tredje väg” inom fascismen som hade utvecklats av de italienska och engelska fascisterna. Även Tapio Linna, som var den viktigaste drivande kraften bakom de rasbiologiska publikationer som gavs ut på 1990-talet, förespråkade denna riktning i tidningen *Näköpiiri* som han gav ut 1999–2002 och där även Suomen Sisu aktivt deltog.

I mitten av 2000-talet började emellertid Suomen Sisu att tydligt röra sig mot den europeiska högerpopulismen och kontrajihadismen som sakta tog form i bloggöfären. Att rörelsen utvecklades mot en relativt sett större tolerans skapade utrymme för de ideologiska nationalsocialisterna att på nytt bli aktiva.

I februari 2004 slog sig några finländska nazister samman och grundade hemsidan *Kansallissosialismi.com* och på den ett ”politiskt inkorrekt” debattforum. Hemsidans ägare meddelade att deras huvudmålsättning var ”att för våra efterkommande trygga den vita rasen och identiteten och den kultur som denna har skapat.”¹⁶³ Bland de mest produktiva finländska skribenterna på sidan fanns Henrik Holappa, som fokuserade på artiklar om nationalsocialismens historia, och Rami Leskinen, känd sedan naziskinheds-initiativet på 1990-talet, som skrev under pseudonymen Kalevan Soturi.¹⁶⁴

Holappa, som enligt uppgifter i pressen var medlem i Sannfinländarna till 2006,¹⁶⁵ skrev också en text tillsammans med den så kallade Aprilgruppen. Denna grupp lade 2002 ut ett meddelande på webben där dåvarande bostadsministern från vänsterförbundet, Suvi-Anne Siimes efterlystes ”levande eller död”. Även andra samhällspåverkare och offentliga personer stod på Aprilgruppens hatlista.¹⁶⁶ Den sista dokumenterade diskussionstråden på *Kansallissosialismi.com* är daterad den 7 april 2006. Då hade det ”politiskt inkorrekta” diskussionsforumet över 300 användare.¹⁶⁷

163 *Kansallissosialismi.com* 18/3 2004, <http://web.archive.org/web/20040317113533/http://www.kansallissosialismi.com> (besökt 7/8 2012).

164 Se t.ex. *Kansallissosialismi.com* 16/1 2005, <http://web.archive.org/web/20051023195331/http://www.kansallissosialismi.com/foorumi/index.php?showtopic=147> (besökt 8/10 2012).

165 *Iltalehti* 4/11 2011.

166 *Keskisuomalainen* 8/12 2005.

167 Se t.ex. *Kansallissosialismi.com* 7/4 2006, <http://web.archive.org/web/20060407160030/http://www.kansallissosialismi.com/foorumi/index.php> (besökt 7/10 2012).

Vad vill de?

I december 2008 grundade Henrik Holappa en finländsk systerorganisation till Svenska Motståndsrörelsen (SMR).

Aktivisterna i motståndsrörelsen är enligt egen utsago "nationalsocialister" och de skriver under på den "världsbild och statslära som rådde mellan världskriget i Tyskland"¹⁶⁸. För motståndsrörelsen innebär mångkulturalism ett krossande av alla traditionella värderingar och en "förödande kraft som hotar vårt samhälles grundpelare"¹⁶⁹.

Motståndsrörelsen vill bevara det nordiska folkets etniska och kulturella renhet genom att återvända till ett traditionellt och auktoritärt samhällssystem och fördriva varje främling. Dessutom vill rörelsen bygga ett nordiskt rike på de nordiska ländernas nuvarande områden. En skeptisk inställning till den traditionella skiljelinjen mellan höger och vänster förenar nynazisterna med övriga högerextremister.

För motståndsrörelsen innebär just nationalsocialismen ett ställningstagande mot andra nationellt sinnade. Liksom den svenska moderorganisationen är motståndsrörelsen strängt hierarkiskt organiserad som det rumänska järngardet på 1930- och 1940-talen. SMR:s ledare Klas Lund utkristalliserar längtan efter en ny världsordning i konstaterandet att det nuvarande "systemet i sig självt i många avseenden är fullständigt degenererat – rasmässigt, kulturellt och ekonomiskt."¹⁷⁰

I Finland blev motståndsrörelsen ursprungligen känd tack vare sin flitiga spridning av klistermärken och affischer. Klistermärkena där rörelsen varnar för mångkulturalismens faror finns till beskådande i alla stora städer och på många mindre orter i Finland. I dag har Finlands Motståndsrörelse 20-30 aktivister, men om antalet passiva medlemmar finns det inga uppgifter.

Utöver motståndsrörelsen finns det en annan viktig finländsk nynazistisk grupp, det lilla kollektivet Musta Sydän i Helsingfors, som inledde sin verksamhet i slutet av 2010. Gruppen fungerar som medelpunkt och informationsskanal för den naziskinkultur som blivit allt aktivare i Helsingfors under de senaste åren. Gruppens hemsida fungerar också som distributör för vit maktmusik i Finland. Musta Sydän och motståndsrörelsen överlappar delvis som organisationer.

Kollektivet, som har tagit starkt intryck av den tredje vägen inom den ital-

168 Suomen Vastarintaliike / Kansallinen Vastarinta 25/11 2012, www.patriootti.com/suomen-vastarintaliike-pahkinankuouessa-osa-1/ (besökt 23/11 2012)

169 Suomen Vastarintaliike / Kansallinen Vastarinta 25/11 2012, www.patriootti.com/suomen-vastarintaliike-pahkinankuouessa-osa-1/ (besökt 23.11.2012)

170 Suomen Vastarintaliike / Kansallinen Vastarinta 25/11 2012, www.patriootti.com/suomen-vastarintaliike-pahkinankuouessa-osa-1/ (besökt 23.11.2012)

ienska fascismen, har också lånat sitt namn från den italienska extremhögern. Cuore nero, svart hjärta, står för den italienska extremhögern samtidigt som det är namnet på den viktiga nyfascistiska organisationen CasaPounds aktivitetshus i Milano.

Musta Sydän har tagit flera viktiga vit makt-musikgrupper till Finland, som Legittima Offesa som har kopplingar till fascistpartiet Forza Nuova. Även ZetaZeroAlfa som ingår i den nyfascistiska gruppen CasaPound har besökt Finland, men som motståndsrörelsens gäst. På Musta Sydäns hemsida finns vit makt-konsertaffischer från olika länder, bilder på fascistisk graffiti och annan gatukonst, och bortsett från någon enstaka längre artikel finns inga förklaringar till materialet på hemsidan. Därför riktar sig hemsidan i stort sett bara till dem som är intresserade av radikalthögern.

Liksom italienska CasaPound, tyska Freie Nationale Strukturen är Musta Sydän en del av den ”autonoma” extremhögern. Detta innebär att gruppen tar sina stilelement såväl från ”hitlerismen”, den traditionella fascismen och olika nyfascistiska rörelser och rörelser som följer den tredje vägen som från den autonoma vänstern.

Den viktigaste aktiviteten för Musta Sydän har varit att organisera naziskinspelningar i Kasåker, ett industriområde utanför Helsingfors. Spelningarna har annonserats på Musta Sydäns hemsida och förutom Musta Sydän har Helsinki Skins varit arrangör för dem. Spelningarna i Kasåker, den marginella publiken till trots, har varit försök att puffa ut naziskinsgrupperna ur deras marginalisering. Vem som helst tycks ha släppts in på spelningarna, bara man har orkat korrespondera per e-post med arrangörerna. Trots att värningskampanjerna till spelningarna kan kännas väldigt försiktiga för en utomstående, så har man varit betydligt mer offentlig jämfört med nazispelningarna i huvudstadsregionen på 2000-talet. Före Kasåker var annonseringen av de halvvoffentliga naziskins-spelningarna endast riktad till ett fåtal och utvalda och informationen spreds via slutna forum eller inom kompiskretsar. På hösten 2012 blev man emellertid utslängd från Kasåker och framtiden för Musta Sydäns spelningar förefaller osäker.

Den tredje viktiga gruppen med kopplingar till vit makt-rörelsen är nättidningen Sarastus som grundades hösten 2012. Nättidningen presenterar sig som nationell och europeisk samt traditionalistisk och radikal och i dess redaktion ingår förutom essäisten Timo Hännikäinen, som getts ut på storförlaget WSOY, och Rami Leskinen, som varit aktiv inom naziskinskretsar i trettio år, även Suomen Sisuus aktivister Jukka Aakula och Riku Hautala.¹⁷¹ Vidare har

171 Det finns också anledning att misstänka att Leskinen, Linna eller andra av den äldre generationens nynazister fortsätter med sin litterära produktion genom att skriva på olika anonyma bloggar. Till exempel skriverierna på den av Spengler och Evola inspirerade bloggen Kali-Yuga 2012, på den nya högerns blogg Riippumattomat och den nationalsocialistiska och traditionalistiska bloggen Integralisti påminner väldigt mycket om deras texter.

Markku Stenholm, medlem i Suomen Sisu och Sannfinländarna, skrivit i tidningen. Enligt presentationen av Sarastus (Gryning) "förenar uppfattningen [författarna] att samhället är ett förbund mellan levande, döda och ofödda generationer – en civilisation som förlorar sina traditioner och hierarkier är förr eller senare dömd att gå under." Som sina förebilder anger tidningen Joseph de Maistre, Oswald Spengler och Julius Evola, men tidningen har även behandlat sådana personer som Horst Mahler och Savitri Devi. Bland dem som gillar Sarastus sida på Facebook finns flera av de viktigaste aktivisterna inom Finska motståndsrörelsen och artiklarna i Sarastus återpubliceras på Musta Sydäns hemsida.

Vilka är de?

I dagens nazistiska verksamhet i Finland har de politiska nazistiska grupperna och naziskinsen kopplingar till varandra och i bilden finns åtminstone två nynazistiska generationer. I Helsingfors är såväl 1990-talsgrupper som Helsinki Skins eller personer som dömts för masslagsmålet i Kontula 1997 med och arrangerar spelningar och på Musta Sydäns evenemang uppträder både gamla och ungdomarnas naziskinsband.¹⁷²

Eppu Torniainen, basist i Civic Duty som ofta uppträder på Musta Sydäns och Helsinki Skins evenemang och som dömts för flera våldsdåd, berättar i en intervju att bandet har fler spelningar nuförtiden. Enligt Torniainen har det utöver de gamla tillkommit många nya musiker och i Helsingfors är det skinheads-spelningar varje månad.¹⁷³ För de unga killar som letar efter verksamheter som är emot mångkulturalismen rekommenderar de intervjuade i Civic Duty Finska motståndsrörelsen.

Nazister från olika orter rör sig också i samma kretsar: Blood & Honour i Orivesi har varit medarrangör vid spelningar på Musta Sydän spelplats och samma grupp arrangerade också den nazistiska festivalen i Birkaland den 13–14 juli 2012, där bland annat naziskinsbandet Civic Duty från Helsingfors uppträdde. Dessutom är veteranerna från den politiska extremhögern, Rami Leskinen och Tapio Linna fortfarande ideologiska förebilder för de unga i Motståndsrörelsen och de nynazister som är med i Musta Sydän.

Trots att den nynazistiska rörelsen i dag är aktivare än någonsin är det svårt att uppskatta hur stor den är. Festivalen i Birkaland sommaren 2012 som arrangerades av Blood & Honour i Orivesi drog enligt ögonvittnesobservationer omkring 100–150 deltagare.¹⁷⁴ Det här ger en fingervisning om ett minimiantal

172 Valkoinen kapinahenki 5/5 2010, <http://whiterebelsfinland.blogspot.fi/2010/05/rac-in-helsinki-2442010-civil-duty-fin.html> (besökt 28.9.2012).

173 Valkoinen kapinahenki 5/5 2010, <http://whiterebelsfinland.blogspot.fi/2010/05/rac-in-helsinki-2442010-civil-duty-fin.html> (besökt 28.9.2012).

174 Intervju med anonym källa 22/7 2012. För att skydda den intervjuades identitet publiceras inga närmare uppgifter

av aktiva nazister. På Facebook har Musta Sydän två profiler varav den ena har omkring 320 anhängare. Antalet anhängare på den andra är dolt. Tills vidare handlar det alltså inte om någon särskilt stor rörelse. Rörelsen är inte utan interna konflikter, men det handlar dock om en likartad miljö, där kretsarna är små. Naziskinsens och andra nazisters verksamheter stöder varandra – de skapar utrymme för varandra och breddar varandras rekryteringsbas.

Såväl den politiska nynazismen som naziskinskulturen skapar och stöder subkulturer vars medlemmar regelbundet, både planerat och oplanerat, gör sig skyldiga till våld mot sexuella och etniska minoriteter. Dessutom använder dessa grupper regelbundet politiskt våld mot sina ideologiska motståndare.

I oktober 2011 hackades Finska motståndsrörelsens hemsida. Den anonyma hackergruppen publicerade ett meddelande om och en lista på 263 personer som ansökt om medlemskap i FMR på Pastebin. Bland dessa fanns ansökningar som uppenbart gjorts på skoj, men även allvarligt menade ansökningar, av vilka den största delen hade gjorts av unga killar som bodde utanför huvudstadsregionen.¹⁷⁵

Tidningen Utain granskade de birkalandsbor som hade ansökt om medlemskap och konstaterade att över en tredjedel fanns i straffregistret. På syndaregistreret fanns bland annat misshandel, rattfylleri, skadegörelse, stölder, rån och besöksförbud.¹⁷⁶ Vid granskningen av bakgrunden för de personer på listan som bor i huvudstadsregionen framgår att också flera av dem återfinns i straffregistret. Flera av personerna på listan som sökt sig till motståndsrörelsen och som bor i huvudstadsregionen kan kopplas till de aktivister i motståndsrörelsen som förekommer på hemsidan och i polisens förundersökningsprotokoll och tingsrätternas domar. Aktivisterna och medlemmarna i motståndsrörelsen har gjort sig skyldiga till knivdåd, vapeninnehav, skadegörelse och misshandel i huvudstadsregionen¹⁷⁷. I januari 2010 attackerade några medlemmar av Finska motståndsrörelsen en demonstration mot rasism och hatbrott i Helsingfors, stal banderollen och misshandlade en demonstrant.¹⁷⁸

I augusti 2012 meddelade Henrik Holappa att han drog sig tillbaka från Motståndsrörelsens ledning och överförde kommandot på Juuso Tahvanainen. Den nya ledaren har betydligt kraftfullare än sin föregångare betonat att kampen ska förankras på gatorna.

På våren 2011 angrep Tahvanainen Samlingspartiets organisationssekreterare och gjorde motstånd mot polisen i samband med ett evenemang inför riksd-

175 Listan på ansökningar om medlemskap i Finska motståndsrörelsen som läcktes ut på nätet.

176 Mikkola 2/11 2011, http://issuu.com/utain/docs/utain_8_2011/2 (besökt 11/8 2012).

177 En mer detaljerad dokumentation över dessa brott finns i Andersson, Li; Brunila, Mikael; Koivulaakso, Dan: *Äärioikeisto Suomessa; vastarintamiehiä ja metapolitiikkaa*. Into Kustannus Oy, 2012.

178 Fifi 20/1 2010. <http://fifi.voima.fi/uutinen/2010/tammikuu/uusnatsit-iskivatviha-rikosten-vastaiseen-kulkueeseen> (besökt 15/7 2012).

agsvalet.¹⁷⁹ Tisdagen den 9 oktober 2012 åtalades Tahvanainen, en ytterligare aktivist i Motståndsrörelsen och en tredje person för bland annat misshandel vid tingsrätten i Uleåborg. Tahvanainen dömdes för misshandel, de andra två för hindrande av tjänsteman.¹⁸⁰ I juli 2012 misshandlade en medlem av Finska motståndsrörelsen Vänsterförbundets Dan Koivulaakso vid ett diskussionsstillfälle i Uleåborg och i september 2012 misshandlade andra medlemmar av Motståndsrörelsen en man på en marknad i Hartola när han försökte kasta deras propagandamaterial i soporna.¹⁸¹

Den allvarligaste incidenten inträffade 2010 när aktivister från Motståndsrörelsen attackerade Helsingfors Pride-paraden med tårgas, pepparsprej och rökbomber. 88 personer blev skadade i attacken, bland annat en ettåring .

Vart är rörelsen på väg?

Aktivisterna i Finska motståndsrörelsen och Musta Sydän har återinfört det politiska våldet i den finländska politiken. Motståndsrörelsen har i dag aktivistgrupper i alla stora finländska städer och på många mindre orter. Det finns inga tecken på att rörelsen skulle mattas av, utan risken för våld från rörelsen kommer sannolikt att öka. Våldet kommer att öka i omfattning och bli grövre. De framtida aktiviteterna i Motståndsrörelsen och Musta Sydän kan uppskattas utifrån deras förebilder. Ungerska Jobbik, grekiska Gyllene gryning och italienska CasaPound är alla organisationer som både Musta Sydän och Motståndsrörelsen beundrar.

Dessa rörelser är farliga inte bara på grund av sitt extrema våldsutövande utan för att de har uppnått ett brett politiskt stöd. De arbetar såväl via gatumilisen som parlamentariskt. Vilka omständigheter har möjliggjort denna framgång?

Bland de ansökningar till Finska motståndsrörelsen som läcktes till internet i oktober 2011 återfinns förutom nazisthuliganer även riksdagsledamoten Juho Eerolas (han var medlem i Suomen Sisu till våren 2012) assistent Ulla Pyysalo

179 Uusi Suomi 20/9 2010, www.uusisuomi.fi/ulkomaat/101893-shokki-naapurissa-”tata-kaikki-pelkaavat” (besökt 20/11 2012)

180 Uleåborgs tingsrätts dom R 11/2762.

181 Fifi 1/9.2012, <http://fifi.voima.fi/uutinen/2010/tammikuu/uusnatsit-iskivatviharikosten-vastaiseen-kulkueeseen> (katsottu 15/7 2012); Iltalehti 2/9 2012.

samt kommunalpolitikern Tuomas Okkonen från Sannfinländarna.¹⁸²

Flera personer som arbetar för Sannfinländarna är positiva till Finska motståndsrörelsens verksamhet. De nuvarande Sannfinländarna har emellertid inget att vinna på att flörta med aktörer av detta slag. Motståndsrörelsen är alltför radikal och fanatisk. Trots att det i Finland aldrig har rått samma typ av antifascistisk enighet som i övriga axelmakter efter andra världskriget, har Finland en tradition som starkt motsätter sig politiskt våld som härrör från medborgarkriget och extremhögerens våldskjutsningar på 1930-talet. Motståndsrörelsens öppna stöd är tärnande för det breda stöd som Sannfinländarna åtnjuter.

Men farorna med Musta Sydän och FMR måste även bedömas ur ett annat perspektiv. De nynazistiska grupperna och högerradikala populisterna utgör ett slags dubbelt hot, även då de inte formellt samarbetar eller verkar inom samma partiapparat. Efter Breiviks massmord kan man inte arrangera vänsterinriktade evenemang eller evenemang för minoriteters rättigheter utan att hotbilden analyseras. Genom att skapa dessa hotbilder mot andra politiska aktörer och minoritetsgrupper befrämjar nynazisterna högerpopulisternas möjlighet att skräna fritt och för sin del pressa andra partier åt höger. Trots att extremhögern är splittrad finns det aktörer på dess olika ytterkanter som delar uppfattningen om den politiska fienden.

Framgången för den rasradikala rörelsen är alltså särskilt farlig när den äger rum jämsides med att den parlamentariska högerradikalismen blir starkare. Under vilka omständigheter kan den nuvarande Motståndsrörelsen och Musta Sydän fortsätta och utvidga sin verksamhet?

Det största hindret för Motståndsrörelsens tillväxt är organisationens egen stelhet. I dag är den europeiska högerradikalismen påfallande smidig. Organisationerna tar fritt till sig av olika ideologiska strömningar och lånar fördomsfritt tillvägagångssätt från vänstern och liberalerna. Så länge som Motståndsrörelsen följer sin nuvarande politiska linje kan den givetvis bli starkare än den är för närvarande men kontakterna med övriga nationellt sinnade rörelser

182 Yle 7/11 2011. Eerola ljög rakt upp och ner i A-studios sändning: ”Som sagt, själv har jag inte stött på den här organisationen på det här sättet tidigare, annars vet jag ni fick sådana människor som har följt den så jag vet att den här hemsidan som den här organisationen har så har den radikaliserats och den har förändrats och radikaliserats nu under några månader, främst under detta år.”

Skärmdumparna från FMR:s hemsida visar emellertid att organisationen beskrivit sig själv på exakt samma sätt ända från början. Den äldsta arkiverade sidan är från 2009. Där talas det bl.a. om ”förtintelse-troende”, som anspelar på alla som inte förnekar förtintelsen. Se Suomen Vastarintaliike / Kansallinen Vastarinta 5/3 2009, http://web.archive.org/web/20090305112857/http://www.kansallinenvastarinta.com/ideologia/tavoitteistamme_lyhyesti (besökt 12/8 2012). I A-studios direktintervju sa Pyysalo också att hon skulle sluta som Erolas assistent såvida hon hittade ett annat arbete. I september 2012 var Pyysalo fortfarande Erolas assistent.

förblir en utmaning. Rörelsen kommer i praktiken att vara en isolerad politisk aktör, som är farlig på grund av att den brukar våld och att den har en radikaliserande inverkan. I kretsarna kring rörelsen finns dock aktivister som sannolikt längtar efter en öppnare och smidigare verksamhet. Den tynande tillvaro som Motståndsrörelsens aktivitetshus Koti för i Åbo är ett tecken på dess oförmåga att organisera andra aktiviteter än sådana som leder till konflikter på gatunivå. Utmaningen när det gäller konflikterna på gatunivå utgörs av organisationens offentliga verksamhet och "laglighetslinje" som de dock inte följer när de hotar med våld och revolution.

Förhållandet till den svenska moderorganisationen är både en utmaning och en möjlighet för Motståndsrörelsen. Flera viktiga medlemmar har nyligen lämnat Svenska motståndsrörelsen och istället gått med i konkurrerande Svenskarnas parti⁸³. Jämfört med sin svenska motpart är Finska motståndsrörelsen en organisation som kan växa och utvecklas och det kan hända att de finländska aktivisterna i framtiden vill öka sitt oberoende gentemot Sverige. Å andra sidan finns det säkert också inom den rasradikala rörelsen efterfrågan på smidigare tillvägagångssätt än Motståndsrörelsens stelbenta och auktoritära nationalism.

En aktör som Musta Sydän skulle kunna anta den här utmaningen. Musta Sydän verkar dock inte sträva efter någon bredare politisk organisation. Musta sydän är alltså på sin höjd fröet till en framtida, smidigare högerradikalism på gatunivå. Gruppen har också upplevt betydande motgångar under 2012. Musta Sydän slängdes ut från sin spelokal i Kasåker utanför Helsingfors hösten 2012. Detta kan märkbart komma att inverka på strävandena att göra subkulturen öppnare. Hösten 2012 har spelningarna i huvudstadsregionen varit betydligt färre jämfört med föregående år. Hemsidan uppdateras fortfarande aktivt men för närvarande är det i praktiken bara Musta Sydäns blogg för konst och politik som är ovanligt aktiv.

The background features a series of thick, parallel diagonal stripes. A yellow stripe runs from the top-left towards the bottom-right. A blue stripe runs from the top-right towards the bottom-left. These two stripes intersect, creating a white 'X' shape. The remaining areas are filled with blue stripes, creating a complex, layered geometric pattern.

**SAMARBETEN
MELLAN
INTOLERANTA
GRUPPER
I FINLAND
OCH SVERIGE**

Den finländska radikalhögern har länge haft nära förbindelser med Sverige. På 1990-talet nätverkade Fosterländska Folkförbundet IKL med Sverigedemokraterna och de naziklubbar som kretsade kring vit makt-musiken leddes från Sverige.¹⁸⁴

Av de nyfascistiska grupper som bildades i Finland på 1990-talet höll åtminstone IKL regelbundet kontakt med Sverigedemokraterna. IKL:s aktivister besökte Sverigedemokraternas evenemang och man skrev regelbundet om Sverigedemokraternas med- och motgångar i sin tidning *Ajan Suunta* (Tidens riktning). IKL deltog också i Sverigedemokraternas försök att skapa en samnordisk grupp¹⁸⁵ ¹⁸⁶. I början av 2000-talet stod Suomen Sisu i nära förbindelse med åtminstone Nationaldemokraterna, den radikala falang som hade lösgjort sig från partiet.¹⁸⁷ På 1990-talet hade den nynazistiska rörelsen i Finland svensk ledning och har det på nytt i dag i praktiken. De stora skillnaderna mellan Sverige och Finland när det gäller invandringen har medfört utmaningar för förbindelserna med de mer moderata högerextremisterna. I Finland har det på grund av detta ofta målats upp skräckbilder om den okontrollerade invandringen i Sverige och Malmö.

Högerpopulisterna

Den nära nog obefintliga förbindelsen mellan Sannfinländarna och Sverigedemokraterna har åtminstone delvis sin förklaring i att partierna har så väldigt olika bakgrund. Medan Sverigedemokraterna är en fortsättning på den nazistiska rörelsen så har Sannfinländarna vuxit fram ur agrarpopulismen. Detta förklarar varför partiordföranden Timo Soini har slagit fast: "Sverigedemokraterna är inte vårt broderparti".¹⁸⁸ I samma intervju påpekar Soini

184 Yle 29/10 2012, http://yle.fi/uutiset/perussuomalaisten_jytty_tuntuu_pikkukunnissa/6356056 (besökt 20/11 2012).

185 Expo 19/4 2003, http://expo.se/2003/imperiet-nordland_226.html (besökt 20/11 2012)

186 Expo 19/4.2003, http://expo.se/2003/antisemitism-i-nordland_219.html (besökt 20/11 2012).

187 Grönroos (24/9 2012) och Lahtinen (2/8 2012) har berättat att Suomen Sisu besökte Nationaldemokraternas evenemang i början av 2000-talet.

188 MTV3 2/12 2000, <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/perussuomalaisten-soinikokoa-uutta-puoluetta/2000/12/39154> (besökt 14/8 2012).

att partierna inte har några förbindelser, att han inte gillar ”Sverigedemokraternas invandringspolitiska linje” men att “det svenska samhället är sådant att den linjen är rätt för Sverigedemokraterna”.¹⁸⁹

Det finns emellertid misstankar om förbindelser mellan Sannfinländarna och Sverigedemokraterna. I november 2010 kastades Sannfinländarna riksdagsledamot Raimo Vistbacka ut från Nordiska rådets möte för mittengrupperingar på grund av partiets eventuella förbindelser med Sverigedemokraterna.

I Sverige förhåller sig populistpartiets ledning betydligt positivare till situationen i sitt grannland. Efter Sannfinländarnas seger i riksdagsvalet gladdes sig Jimmie Åkesson över valsegern trots att han enligt egen utsago inte känner till partiet närmare¹⁹⁰. I den intervju han gav till Iltasanomat säger Åkesson att “finländarna har visat hur viktiga frågorna om invandringen och kritiken av den och av EU:s roll är även i Finland.”

Inom den invandringskritiska falangen inom Sannfinländarna har Sverigedemokraternas politik inte väckt något större intresse. Efter riksdagsvalet i Sverige förundrade sig Jussi Halla-aho över Soinis behov att ta avstånd från Sverigedemokraterna samtidigt som han glädde sig åt deras valseger. Halla-aho säger i tidningen Uusi Suomi att: “Situationen i Sverige är så bedrövlig att inte ens Sverigedemokraterna nödvändigtvis kan rädda landet.”¹⁹¹

Riksdagsledamoten Olli Immonen från Uleåborg är inne på samma linje när han skriver: “Sverige börjar vara ett förlorat fall när det gäller invandring och mångkulturalism. Jag följer dock med intresse hur situationen utvecklas och vad framtiden kommer att föra med sig. Jag tillönskar Sverigedemokraterna styrka och framgång på den svåra väg som de har valt.”¹⁹²

Kontrajihadrörelsen

I Finland är det framför allt den grupp av personer som medverkar i Suomen Sisu och på Hommaforum som är viktiga när det gäller att föra fram den kontrajihadistiska världsbilden. Mindre viktig är den finländska grenen av English Defence League, Finnish Defence League.

Som nämnts tidigare är även Swedish Defence League stark närvarande på sociala medier i Sverige, men rörelsen har inte så mycket andra aktiviteter för sig. Även i Sverige har de viktigaste företrädarna för kontrajihadismen starka kopplingar till Sverigedemokraterna.

Trots att kontrajihadisterna i båda länderna har starka kopplingar till den

189 MTV3 2/12 2000, <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/perussuomalaisten-soinikokoaa-uutta-puoluetta/2000/12/39154> (besökt 14/8 2012).

190 Iltasanomat 18/4 2011

191 Uusi Suomi 20/9 2010, <http://www.uusisuomi.fi/kotimaa/111097-rajuyhokaysvaalikojulla---poliisi-kaytti-kovia-keinoja> (besökt 15.9.2012).

192 Immonen, Olli 20/9 2010, <http://immonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/44273-onnea-ruotsidemokraatit> (besökt 20/11 2012).

högerpopulistiska partipolitiken är det deras förhållande till ländernas tidigare högerradikalism som skiljer den finländska och den svenska kontrajihadismen åt. Suomen Sisu började som en rörelse som förde fram brödrafolksideologin och fascismens ”tredje väg”, men i dag är profilen för rörelsens mest framträdande (tidigare) aktivister starkt antimuslimsk. I Sverige återigen har de viktigaste antimuslimska gruppernas aktivister oavsett koppling till Sverigedemokraterna väldigt lite synliga förbindelser med landets tidigare höger-radikalism. Det kan alltså vara så att Suomen Sisus gamla historiska förbindelser med grupper som Nationaldemokraterna eller Nordiska förbundet inte har gett upphov till några nämnvärda kontakter med svenska islamofobiska grupper.

Ändå har den svenska antimuslimska rörelsen många beröringspunkter med den finländska. Fröna till den finländska kontrajihadismen såddes när Suomen Sisu tog parti för Sverigedemokraternas yttrandefrihet i samband med bråket om Mohammedkarikatyrerna. Det refereras ofta till svenska islamfientliga bloggar som Politiskt inkorrekt och dess efterföljare Avpixlat på Hommaforum.

När ägaren till bloggen Tundra Tabloids Kenneth Sikorski besökte det första europeiska kontrajihadevenemanget i Bryssel fanns även Sverigedemokraten Ted Ekeröth på plats.¹⁹³

I och med grundandet av Finnish Defence League har det svenska och finländska kontrajihadistiska samarbetet fått flera nya dimensioner. FDL har aktivt deltagit i de flesta evenemang som Defence League har arrangerat i Norden, som mötena i Århus i mars och i Stockholm i augusti 2012. Organisationens ordförande Mimosa Koironen talade vid båda tillfällena. Swedish Defence League besökte även Finland som gäst hos FDL i slutet av sommaren 2012. Som konstaterats tidigare är FDL i praktiken endast en sammanslutning på några få personer, som förutom Facebook och sin blogg inte har någon annan verksamhet än sporadiska träffar och bastukvällar.

Den rasideologiska miljön

De svenska och finländska rasradikala rörelserna har en lång men relativt lite dokumenterad gemensam historia. Redan de rasradikala publikationer som gavs ut av Tapio Linna i början av 1990-talet gjorde reklam för svensk vit makt-musik och den svenska nazistiska tidningen Nordland. Enligt Expo deltog Nordland 1995 i arrangerandet av konserter med vit makt-musik som även turnerade i Finland ¹⁹⁴ 1997 skrev Rami Leskinen, som sedan länge räknade sig som en av aktivisterna inom de finländska rasradikala rörelserna, i tidningen Nordland ¹⁹⁵. Leskinen var också varit med om att göra tidningen Ainaskin,

193 CounterJihad Brussels 2007, 30/9 2011, http://www.powerbase.info/index.php/CounterJihad_Brussels_2007 (besökt 20/11 2012).

194 Expo 16/4 2003, http://expo.se/2003/imperiet-nordland_226.html (besökt 20/11 2012)

195 Expo 16.4.2003, http://expo.se/2003/antisemitism-i-nordland_219.html (besökt 20/11 2012).

vars ena grundare, Marko "Jäsä" Järvinen hörde till ledarna för svenska Blood & Honour¹⁹⁶. Det än i dag aktiva bandet Mistreat, som är Finlands äldsta naziskinheadsband, har gett ut skivor på svenska skivbolaget Svea Musik¹⁹⁷.

I slutet av 1990-talet upprättade även Suomen Sisu förbindelser med Sverige. Aktivister från Suomen Sisu besökte flera gånger Nationaldemokraternas evenemang. När Teemu Lahtinen, en av Suomen Sibus fyra grundarmedlemmar, och Matti Järviharju, ordförande för IKL, försökte grunda ett parti 2002, kallade de det för Kansallisdemokraatit (Nationaldemokraterna). Kontakt med svenska Nationaldemokraterna har sedermera hållits av bland andra ledamoten av stadsfullmäktige i Åbo, som nyligen sparkades från högerradikala Vapauspuolue (Frihetspartiet),¹⁹⁸ Olavi Mäenpää, som också är medlem i Suomen Sisu¹⁹⁹.

Aktivisterna i Suomen Sisu besökte också i flera omgångar Nordiska Förbundet på Nordiska festivalen. 2006 var Suomen Sibus sekreterare Riku Hautala en av festivalens huvudtalare. Under sina första verksamhetsår hade Suomen Sisu på sin hemsida länkar till de svenska rasideologiska skivbolagen Midgård Records och Ultima Thule.

Det finns inga dokumenterade kontakter mellan Suomen Sisu och den svenska rasradikala rörelsen efter 2006. Under sin korta existens översatte emellertid kansallissosialismi.com, som grundades 2004, flera artiklar av den svenska rasradikala rörelsen. 2008 grundade en av ägarna till kansallissosialismi.com Henrik Holappa den finländska systerorganisationen till Svenska motståndsrörelsen. Motståndsrörelserna står i nära kontakt med varandra. Finländska aktivister deltar regelbundet i Svenska motståndsrörelsens evenemang och på motsvarande sätt har svenska aktivister i flera omgångar kommit för att tala i Finland²⁰⁰.

Även kollektivet Musta Sydän upprätthåller vissa kontakter till Sverige. Det första som lades ut på bloggen i december 2010 var en översättning av den svenska nyfascistiska bloggaren Oskoreis intervju med CasaPound och man har även senare lagt ut material som man lånat från Oskorei. Oskorei har också en länk till Musta Sydän på sin sida²⁰¹.

Kontakter har även funnits mellan Nationaldemokraterna och finländska

- 196 Salo, Mika (2005): Suomi Suomalaisille: Argumentit maahanmuuttoa vastaan Suomessa 1990-2003. Web Reports No. 6, Siirtolaisuusinstituutti.
- 197 Expo 16,4.2003, http://expo.se/2003/imperiet-nordland_226.html (besökt 20/11 2012)
- 198 Turun Sanomat 11/11 2011
- 199 Nationaldemokraterna 4/5 2011, <http://www.nd.se/Artiklar/2011/05/vapauspuolue-frihetspartiet-i-soedertaelje> (besökt 20/11 2012), Expo 2011, http://expo.se/2011/finskt-besok-nar-nd-firade-forsta-maj_3993.html (besökt 20/11 2012).
- 200 Se t.ex. Suomen Vastarintaliike / Kansallinen Vastarinta 20/6 2012, <http://www.patriootti.com/aktivistipaivat-2012/> (besökt 20/11 2012) och Nordfront 5/12 2012, <http://www.nordfront.se/aktivistdagarna-i-sverige.smr> (besökt 20/11 2012)
- 201 Musta Sydän 2012, www.mustasydan.com/?note=alain-de-benoist-jaikamme-sosiaalinen-kysymys. (besökt 20/11 2012)

Nationella Frihetspartiet. Olavi Mäenpää från Finska Frihetspartiet har deltagit som talare på Nationaldemokraternas första maj-firande 2011 i Södertälje utanför Stockholm.²⁰² Nationaldemokraternas partiledare Marc Abramsson hade månaden innan besökt Olavi Mäenpää i Åbo.²⁰³ Vid sidan av rena samarbeten finns tidvis ett intresse för den gemensamma svensk och finska historien. Särskilt när det kommer till de svenska finlandsfrivilliga som stupade i kriget. Bland annat har svenska rasradikala grupper vårdat gravar där stupade finlandsvilliga ligger, särskilt graven tillhörande Gösta Hallberg-Cuula som stupade 1942.²⁰⁴ Drömmar finns även att ena Norden till en förbundsstat eller nordisk republik.²⁰⁵

202 Expo Idag: http://expo.se/2011/finskt-besok-nar-nd-firade-forsta-maj_3993.html (besökt 121207).

203 Nationaldemokraterna: <http://www.nd.se/Artiklar/2011/04/finland-kan-ha-nyckeln-till-europas-framtid> (besökt 121207).

204 Se exempelvis: <http://www.realisten.se/2012/04/17/vera-oredsson-berattade-om-sitt-innehallsrika-liv/> (besökt 121207)

205 Nordengruppen: <http://www.nordengruppen.se/2011/12/31/nyarskronika-2011/> (besökt 121207) och Nordfront: <http://www.nordfront.se/framtidens-styre.smr> (besökt 121207).

